

MNĚ JSTE TO UČINILI

adventní

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy. (Ž 24,7) Haleluja!

PÍSEŇ č. 99 Aj, Pán kraluje, své obhazuje

MODLITBA

Pane náš, stvořil jsi nás jednoho pro druhého. Nedokážeme darovat sami sobě život a nedokážeme ani žít bez druhých. Děkujeme ti za to, že potřebujeme své bližní a oni potřebují nás. Děkujeme ti za dar společenství a sdílení. Prosíme tě, chraň nás před pocitem, že si vystačíme sami se sebou a že ostatní by si rovněž měli vystačit bez nás. Dej, ať dokážeme vnímat své bližní pohledem tvého Syna. Proměňuj naše srdce, ať se pro nás lidé kolem stávají bližními a nezůstávají jen zaměnitelnými postavami. Vždyť v každém člověku smíme rozpoznat tvou tvář. Nedopust', aby se nám tento pohled ztrácel v mlze vlastního sobectví, únavy a znechucení. Prosíme, aby láska a добрota, kterou jsi nás obdaroval, nezůstávala mezi námi bez užitku. Ved' nás svým Duchem k následování a milosrdenství, a připravuj nás tak na svůj příchod. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení je z knihy proroka Ezechiele, kde ve 34. kapitole od 17. do 24. verše čteme:

Pokud jde o vás, mé ovce, toto praví Panovník Hospodin: Hle, já vykonám soud mezi ovci a ovci, mezi berany a kozly...

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které je i základem kázání, je z Evangelia podle Matouše, 25. kapitoly, kde od verše 31. do verše 46. čteme tato Ježíšova slova:

Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůn své slávy; a budou před něho shromážděny všechny národy...

Sestry a bratři, první neděle církevního roku nás soustředí k tomu, který má přijít. A tedy i k věcem příštím a posledním. Pravda je, že jsou pro nás posledními nejen na časové ose, ale – neděje-li se nic vážného – i v našem běžném životě. Na tom není nic špatného. Křesťan, který kudy chodí, tudy myslí na vlastní smrt, případně na pekelná muka či nebeské radosti, je trochu podivín. Ostatně: Ježíšovo líčení příchodu Syna člověka nás sotva chce k takovému jednání přimět. Ježíš nestraší pekelnými tresty. Ani neláká na nebeské odměny. Neobrací nás k posmrtnému bytí, ale zpět do našeho života. Kde jsi, člověče? Podobně kdysi volal Hospodin Adama.

Příchod našeho Pána ale přece jen vyvolává strach. On bude soudit. Soud je něco velmi závažného. Ta vážnost k tomu patří. Bude se totiž vážit náš život – před Bohem tak hodnotný, a proto tak závažný. Není jedno, jak s ním nakládáme. Jsou rozhodnutí, která už nelze vzít zpět; jsou slova, která bychom nejraději neřekli, ale ona už přece zůstávají a neblaze působí. Jsou okamžiky, v nichž jsme propásli nějakou šanci – už natrvalo, navždy. Život je nezvratný. Smrt to vše jen podtrhne a sečte; nic už se nebude dát změnit, nic vzít zpět. A pravda celé naší pozemské cesty vyjde najevo. Nic už nebudeme moci před Bohem ani před svými bližními maskovat.

Jenže ten soud vyvolává nejen bázeň, ale i rozpaky. Přece věříme, že kdo je spojen vírou s Kristem, na soudu nakonec obstojí – i když se nejedna část jeho života vyjeví v ošklivých barvách, i když v mnohém selhal, i přes všechny propasti, které se rozklenou. Kdo sly-

ší mé Slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, vyhláší Ježíš v Janově evangeliu. I život z lidského hlediska zpackaný má být zachráněn, protože byl předtím svěřen Kristu.

Velké dělení, které nám Ježíš staví před oči v tomto podobenství, mluví ale jinou řečí. Tady se mě nikdo neptá na víru; je jedno, jestli se můžu prokázat křestním listem nebo umím odříkat Apoštolské vyznání víry. Podstatné je, kde jsem v životě stál – jestli na straně těch hladových, unavených, vězněných, ubohých, nebo na straně těch úspěšných, mocných, bohatých – z nichž přece člověku může leccos kápnout. Zda jsem byl tam, kde mě bylo potřeba, s připravenou pomocnou rukou – nebo jsem se potřebným oklikou vyhnul.

To kritérium soudu je jasné. Bylo jasné a dobře známé i Ježíšovým posluchačům. Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému, přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší? Vidíš-li nahého, obléknout ho? Tak to dávno připomínal Izraeli prorok Izajáš. Tedy: nic nového pod sluncem.

I jiná náboženství znají podobná přikázání. Je to něco, co je společným majetkem velkých duchovních tradic lidstva. Pomoc bližnímu v nouzi platí ve všech dobách a ve všech koutech země. To znamená, že nikdo nemá u soudu výmluvu – všichni dobře věděli, co je jim uloženo. Neznalost zákona se nepředpokládá, a proto neomlouvá.

Dobrá – to přikázání je nám všem srozumitelné. Každý chápe, že je něco takového zapotřebí. Co když se ale ukáže, že naše pomoc bližním byla nedostatečná? Co když se nebudeme moci prokázat potřebným počtem dobrých skutků? Bude pak pro nás naše víra alespoň polehčující okolností? Ježíš o něčem takovém mlčí. Zřejmě záměrně. Vůbec nemluví o nějakém ulehčení trestu. Ten soud zná jen buď – anebo. Tak, jako pastýři rozdělují na konci dne svá stáda. Jedni budou ve stáji, jedni pod širým nebem. Jedni po pravici, druzí po levici. Jedni v nebi, druzí v pekle. Nic mezi tím. Že je to všechno jaksi černobíle kruté? Vypadá to tak. Není tu prostor pro žádné „ale“.

Ježíšova neobvykle tvrdá slova mají být tvrdá. Přesto nás nemají uvést do pochybností nad smyslem naší víry. Tím šokujícím není neúprosná alternativa mezi spásou a ztracením. Ani popis toho, co naplňuje podstatu trestního činu. Největší údiv zjevně vzbuzují tato Je-

žíšova slova: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“

Tomu se diví jak spravedliví, tak nespravedliví. Vždyť jsem to byl já, koho jste měli nasytit, napojit, obléknout, navštívit, říká Ježíš. V těch posledních jste měli spatřit mě. Mou tvář zahalenou do bídy, utrpení, ubohosti. V těch maličkých jste měli potkat mě – jako odkopnutého, odsouzeného, ukřižovaného. A vy jste si mě nevšimli, nevzali na vědomí.

Ježíš neváhá to znovu a znovu opakovat. Je to cosi podstatného. Je to totiž samotný Ježíšův životní program. Být nablízku těm ztrápeným a opovrhovaným. A nejen být s nimi a pomáhat jim. Mnohem víc: být jedním z nich. V hladovění, žízni, na cestách, v potupě, slabosti, ve vězení, na kříži. Stát se jejich bratrem.

Ježíš nám nepředkládá jen nějaké přikázání, které tu stojí vedle mnoha dalších. Nepodává nám jen všeobecně platnou mravní normu. Shrnuje to, oč mu v životě šlo. A tedy to, oč má jít i nám, myslíme-li to s následováním Krista vážně. Selhat tady znamená zpochybnit smysl Ježíšovy cesty. Jak bychom mohli obejít ty nejpotřebnější, když se Ježíš nás – nejpotřebnějších – ujal? Jak bychom mohli opovrhovat ztracenci a ztroskotanci, když Ježíš nad námi – ztracenými – nezlomil hůl? Jak můžeme lásku, kterou jsme přijali, nerozdávat dál?

A můžeme se ptát dál: Jak se mohla církev ve svých dějinách tak často spolčovat s mocnými? Proč jí v některých dobách více zachutnalo vládnout než sloužit? Proč si třeba zavčas nevšimla zbídačení pracujících a dopustila, že se jich ujali hlasatelé smrtících ideologií? Proč často nechávala svět za dveřmi kostelů? Proč se jí spíše zalíbilo v přítomní bohoslužebných prostor a věroučných systémů? Naštěstí se ale v církvi vždy našlo dost těch, pro které svět nebyl jen synonymem zkaženosti, ale místem setkávání s Kristem.

Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Tak volá Ježíš své věrné při svém příchodu. Do Božího království vstupují ti, kdo se s ním skutečně ztotožňují. Mají na něm podíl, protože pro ně už za jejich života bylo posláním, tak jako bylo posláním pro Ježíše. Kde se pomáhá potřebným, tam už se Boží království prosazuje a roste.

Církev sama ovšem není Božím královstvím. Nejsme spasitelé světa. Nedokážeme uspořádat společnost tak, aby už žádní chudí a hladoví nebyli. Nedokážeme napravit lidské vztahy tak, aby už nikdo nemusel být vězněn. A už vůbec nedokážeme způsobit, aby lidé netrpěli různými nemocemi a aby na ně neumírali. Ale přinejmenším stopy Boží vlády mají být na nás patrné.

Nenechme ale zapadnout otázku: budeme souzeni jen podle prokázaného milosrdenství? Jde v životě opravdu jen o to, nasbírat co nejvíce čárek za dobré skutky? Ne, na sebe a vlastní dobrotu se před naším Pánem a Soudcem nebudeme moci spolehnout. Smíme se ale spolehnout na někoho jiného. Totiž na Soudce samotného. On si nás všiml, když jsme byli hladoví, nuzní a nešťastní. Byl jedním z nás – až do hořkého konce. S ním máme naději, že obstojíme – i když jsme ho ve svých bližních někdy nepoznali. Amen

MODLITBA

Pane, před tvou tváří nemáme nic, čím bychom se mohli chlubit. Prosíme o tvoje milosrdenství, které je větší než naše lhostejnost a sobectví. Amen

PÍSEŇ č. 384 Pomoz mi, můj Pane

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, předkládáme před tebe všechny, kdo trpí nějakým nedostatkem, či kvůli nedostatku umírají.

Prosíme tě i za ty, kdo se topí v přebytku, a přece se jim nedostává smyslu života. Ujmi se i jich, protože i jim to nejdůležitější chybí.

Prosíme za lidi, kteří mají pocit, že nejsou schopni dostát nárokům, které na ně okolí klade; za všechny, kteří jsou uštvaní snahou být po všech stránkách dokonalí, a tak se nedokážou radovat ze života, ani z vlastních úspěchů. Prosíme za lidi přepracované i lidi závislé na

vlastní práci, která jim naplňuje to, co se jim nedostává jinde. Dej nám všem poznat dobro odpočinutí, které nám dokážeš dát jen ty.

Prosíme za všechny neúspěšné, za ty, kteří mají pocit, že jim život nevyšel podle jejich představ, že si ho nenapravitelně pokazili, nebo že jim ho pokazil někdo jiný. Vždyť tvá láska nedělí lidi na vrstvy a třídy a tvůj pohled nesoudí podle lidských měřítek úspěchu.

Prosíme za lidi osamělé, toužící po lásce, blízkosti a porozumění, za lidi marně hledající celoživotní partnerství. Vždyť ty dokážeš svým Duchem spojovat lidi mezi sebou, aby k sobě dokázali najít cestu – i uprostřed odcizení, anonymity a lhostejnosti.

Prosíme za tvou církev, ať dokáže být vždy nablízku potřebným lidem. Sám jí otevírej oči pro bídu a utrpení lidí. Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali a osvětleným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu a jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme. (Ef 1,17-19)

POŽEHNÁNÍ

Bůh pokoje nechť vás cele posvěť a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní.
Amen

PÍSEŇ č. 510 Ó Pane můj, pokoj ať tvůj

DIVNÝ AGITÁTOR

adventní

VSTUPNÍ SLOVA

Pokoj vám všem, kteří jste v Kristu Ježíši. (1Pt 5,14)

V tom zjevena jest láska Boží k nám, že Syna svého, toho jednorozrozeného, poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze něho. (1J 4,9) Amen

PÍSEŇ č. 272 Jak vítati mám tebe

MODLITBA

Hledající mne naleznete, když mne hledati budete celým srdcem. (Jr 29,13)

Svatý Bože, děkujeme ti, že ses rozhodl vyjít vstříc lidskému hledání a zjevil ses světu ve svém Synu. Děkujeme ti, že se někteří naši předkové ve víře mohli s ním osobně stýkat, zblízka sledovat jeho jednání a slyšet jeho hlas. Děkujeme, že předali své svědectví dál a že to další lidé zaznamenali. Děkujeme, že radostné poselství o tvém Synu a našem Spasiteli proniklo různými cestami až k nám a dotklo se našich srdcí.

Prosíme, nedopouštěj, aby tvé zjevení v Kristu vyznělo při nás naprázdno a aby se Kristův příchod pro nás odehrál nadarmo. Amen

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO

Z Evangelia podle Lukáše budeme číst ze 3. kapitoly 10. až 18. verš:

Zástupy se Jana ptaly: „Co jen máme dělat?“ On jim odpověděl...

Ptejte se na Písma, neboť ta vydávají svědectví o mně. (J 5,39)

PÍSEŇ č. 440 Ozvi se, Pane můj

KÁZÁNÍ

Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své a spasení své dej nám! (Ž 85,8)

V dnešním kázání budeme vycházet ze slov, která jsou zapsána v Evangelii podle Lukáše, ve 3. kapitole, od 3. do 6. verše:

I začal Jan procházet celé okolí Jordánu a kázal: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů“, jak je psáno v knize proroka Izaiáše: 'Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky! Každá propast bude zasypána, hory i pahrbky budou srovnány; co je křivé, bude přímé, hrbolaté cesty budou rovné a každý tvor uvidí spasení Boží.'

Předvánoční a vánoční období se svou atmosférou patří bezpochyby k nejoblíbenějším dnům v roce. Přičinili se o to už sami bibličtí pisatelé. Evangelista Matouš se svými orientálními mudrci a jejich dary, Lukáš s jesličkami, pastýři a anděly i Jan se světlem prorážejícím hlubokou tmou vytvořili zvláštní celek, který lahodí našim citům a budí v nás jedinečnou náladu.

Ale pozor! Poetickou vánoční náladu nám každoročně přichází nabourat drsný muž v rouchu z velbloudí srsti, asketicky se živící kobylkami a strdím divokých včel. Je to Jan Křtitel. Vystoupil na veřejnost těsně před Ježíšem a určitou dobu dokonce působil zároveň s ním. Ačkoli Ježíš o něm později řekl, že *nikdy nepovstal mezi lidskými syny nikdo větší než Jan Křtitel* (Mt 11,11), sám Jan prohlašoval: *Za mnou přichází někdo silnější, než jsem já. Nejsem hoden, abych se sklonil a rozvázal řemínek jeho obuvi.* (Mk 1,7)

Položme si nejprve otázku: Jakou roli sehrál Jan Křtitel v Božích dějinách spásy? On sám se nepokládal za nic víc než za hlasatele Spasitelova příchodu, za toho, který mu připravuje cestu. Připo-

meňme si, jak probíhají dnešní předvolební přípravy! Skupiny agitátorů vystupují v televizi nebo jezdí po městech a zpracovávají lidi ve prospěch kandidátů, kteří mají získat důležitý post a potřebují co největší počet voličských hlasů. Agitátoři přitom nešetří sebejistými hesly a vylepují portréty svých favoritů na billboardy. Zcela jinak si jako Spasitelův předvoj počínal Jan Křtitel. Sice také vystupoval v jeho prospěch, ale vůbec se nesnažil předem získat půdu příjemnými sliby a vtipnými bonmoty. Naopak! Dost do posluchačů ryl, jak jsme to slyšeli v úvodním čtení: *Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů!* To byla dost divná agitace od toho, kdo měl Spasiteli připravit půdu.

K pokání nevyzýval ovšem jen Jan Křtitel, ale kdysi také starozákonní prorok Jeremiáš, nebo třeba Ital Savonarola. Jak to však s nimi skončilo? Jeremiáše pověsili na laně do jámy plné bahna (Jr 38,6), Savonarolu upálili. A když si později Jan Křtitel troufl kritizovat samotného krále a královnu, byl sťat (Mt 14,1-12). Musíme ovšem připustit, že naopak byly i doby, kdy ti, kdo hlásali pokání, došli sluchu. Například prorok Jonáš nebo předchůdci reformace u nás – Konrád Waldhauser, Milíč z Kroměříže i jiní. Většinou však lidi pro výzvy k nápravě nemají pochopení. Však i nám Jan Křtitel, vezmeme-li ho vážně, naši předvánoční a vánoční pohodu pěkně narušuje.

Za druhé si zdůrazněme: Spasitelův příchod, jež ohlašoval Jan Křtitel, kladl a klade na lidi značné nároky. Když k nám ještě v dobách komunistické vlády jezdily cizí státní návštěvy, chodili předem po domácnostech uliční nebo domovní důvěrníci a vybízeli, aby se lidé přišli postavit do špalíru u silnice, kudy očekávaní politici budou projíždět. Bylo to protivné a směšné, ale celkem nenáročné. Dnes se ani to nežádá. Vítat hosta přijdou jen oficiální delegáti nebo zvědavci, od letadla nebo před vstupem do budovy se natáhne červený koberec – a to je všechno. Jan Křtitel žádal od posluchačů mnohem víc. Činil to slovy proroka Izaiáše: *Připravte cestu Páně, narovnejte mu stezky!* (Iz 40,3)

V řeckém originálu jsou použita slova, která označují silnici a tvrdou cestu. To znamená: Vybudujte pořádnou, zpevněnou silnici! Jak si to máme představovat? Dobře víme, co to znamená místo dřívějších venkovských cest vybudovat důkladnou rovnou silnici nebo dálnici. Kolik kubíků země musí bagr přemístit, kolik materiálu se spotře-

buje na nový povrch silnice! Janovi přirozeně nešlo o vyrovnaní cest v původním, doslovném smyslu, ale o cesty našeho srdce. Ale připusťme, že i na stavbě oné neviditelné cesty, po které k nám přichází Ježíš Kristus, je třeba hodně „makat“, hodně přemísťovat a měnit.

Když se známý americký evangelizátor Billy Graham chystal na nějakou evangelizační výpravu, rozjel se tam nejprve tým jeho spolupracovníků a připravoval terén. Organizoval mítinky, modlitební setkání a rozdával literaturu. To je samozřejmě americký styl, připomínající zmíněné předvolební způsoby, kdy skupina verbířů chce přimět lidi, aby vybrali patřičný volební lístek. Jan Křtitel se však nechtěl spokojit jen s tak málem. Nevymáhal sice hlasy pro toho, kdo přijde za ním, ale požadoval na lidech úsilí, námahu, práci na sobě samých. Pořádně narovnejte, transformujte cesty, po kterých chce do vašeho srdce vstoupit Pán.

Zamysleme se konkrétněji, co to znamená. Cítíme vůbec, že bychom měli na svém životě něco měnit? Nespokojujeme se v duchovním životě s minimem? Nejsme jen zpohodlnělí konzumenti duchovních tovarů? Jak rádi slyšíme reformační tvrzení, že Kristus za nás už všechno důležité udělal a že my pouze máme tomu věřit. Je pravděpodobné, že také bibliční proroci včetně Jana Křtitele věřili, že Mesiáš, jehož příchod hlásali, přijde jako politický spasitel a že si sám upraví cestu a sám všechno nedokonalé a špatné napraví. Z Bible se dá vyčíst, že když Ježíš Nazaretský svým vystoupením na veřejnost tyto jejich představy nesplnil, Jan Křtitel zapochyboval, jestli vůbec vsadil na správné číslo. (Mt 11,3) Přesto správně pociťoval, že není možné spokojit se s čekáním, až lidem Boží milost spadne jen tak do klína. Za války popravený teolog Dietrich Bonhoeffer nás varuje před špatným pochopením Boží milosti. Boží milost není laciná milost, Bůh ji nevyprodává pod cenou jako brakové zboží. Boží milost je drahá, něco stojí. „Drahá je tato milost především proto, že přišla draho Pána Boha, že stála život jeho Syna...“ A my při setkání s Boží milostí máme z vděčnosti odstraňovat to, co je v našem životě nedobré a scestné a rovnat své životní cesty.

Narovnání cest má podle Jana Křtitele probíhat dvojím způsobem. Především vertikálně, ve svislém směru: *Každá propast* má být *zasypána, hory a pahrbky* budou *srovnány*... Hrbolaté cesty se mají

vyrovnat, zplanýrovat. Zamyslíme-li se trochu kritičtěji nad sebou, uvědomíme si, kolik je v našich nitrech a životech nerovností, výmolů a hrbolostí, které by potřebovaly zasypat a uhladit. Jsou to jámy skrývaných nelaskavých a nečestných myšlenek a často i všelijaké propasti lidské duše. A jsou v nás i neviditelné hory a pahrbky ješitnosti, domýšlivosti a falešné sebejistoty. Nebo myslíme, že se právě u nás nevyskytují? Určitě by potřebovaly odstranit, tak jako se odstřeluje skála trčící tam, kudy má vést rovná silnice.

Vedle vertikální nápravy však určitě potřebujeme i podstatné změny horizontální. *...co je křivé, bude rovné...* O některých lidech se říká, že jsou přímí, že jednají vždy na rovinu. A jsou zas naopak všelijací křiváci, pokrytci a podšívkové, kteří se bez skrupulí uchylují k všelijakým kličkám, oklikám a vytáčkám. Nezáleží přitom příliš na tom, zda jde o něco důležitého, nebo jen o drobnosti. Křivé jednání je prostě křivé jednání. Křiví mohou být stejně tak politici jako vychytralé babičky, prohnání gauneři i přizpůsobiví vychovatelé. Do jisté míry se tímto způsobem provinuje každý – i ten, kdo si vysloužil pověst hodného, čestného člověka. Co je křivé, má být vyrovnáno.

To je tedy poselství, které zaznívá vstříc přicházejícímu Ježíši Kristu: Je třeba rovnat to, co je nerovné a křivolaké. Tak by se mělo odehrávat setkání s naším Vykupitelem nejen o Vánocích, ale v kterékoli době a za jakýchkoli okolností. Amen

MODLITBA

Milosrdný Bože, odpusť, že tak mdle a povrchně přijímáme výzvy k proměně života. Prosíme: Nepřestávej nás burcovat a posiluj naši touhu odstraňovat s pomocí tvého Ducha vše, co je v nás a v našem jednání pokřivené. Amen

PÍSEŇ č. 669 Přijď, Spasiteli

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Vyslychej modlitbu služebníka svého i lidu svého, kterou se modlívati budou na místo tomto. (2Pa 6,21)

Prosíme tě, Pane, přiznávej se ke zvěstování, které dnes zaznívá na tomto místě i na jiných místech, a dej, ať přináší užitek. Prosíme za církev a její sbory, aby se v nich rodil nový, kristovský života. Prosíme však též za své bližní, kteří žijí den ze dne prázdný, bezcílný život a pohrdají poklady, které otevírá víra. Prosíme za těžce nemocné i za ty, kdo jsou navštíveni jinými zkouškami. Prosíme za děti i mládež, která hledá svou cestu. Prosíme ale také za dospělé uprostřed života, kteří ztratili orientaci. Prosíme za pevnost rodinných svazků i za jednotlivce, kteří žijí sami nebo prožívají rozklad rodiny. Pomoz nám laskavě, ať své bližní nejenom odevzdáváme tobě, ale ať se i sami pokoušíme pro ně něco činit.

A ještě k tobě voláme slovy, jimž nás naučil Ježíš Kristus: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Sviťte jako světla na světě, slovo života zachovávající! (F 2,15n)

POŽEHNÁNÍ

Budiž s vámi milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce našeho i od Pána Jezukrista, Syna Otcova, v pravdě a lásce! (2J 1,3) Amen

PÍSEŇ č. 443 Přijď, Králi věčný náš

CO BRÁNÍ EVANGELIU?

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

At' je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása! Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé! (Ž 67,3-4) Amen

PÍSEŇ č. 67 Ó Pane, smiluj se nad námi

MODLITBA

Všemohoucí Bože, děkujeme ti za naše zvláštní a nezaměnitelné životní příběhy. Děkujeme ti, že naše životy nejsou jen sledem podivných náhod, chaosem, kterému se marně snažíme vtisknout pořádek. Sice často nerozumíme tomu, co se s námi a kolem nás děje. A je hodně toho, co sami nedokážeme ovlivnit. Avšak tvé Slovo nám připomíná příběhy těch, které jsi vedl a směřoval, dával jim orientaci. A tak ve tvém Slovu nalézáme ujištění, že také naše životní cesty mají svůj cíl, pokud je svěříme do tvé péče. Víme, že je sami můžeme a máme řídit podle tvé vůle a podle tvých zaslíbení.

Pane náš, děkujeme ti za setkávání – za možnost sdílet se, porozumět si, opírat se jeden o druhého, inspirovat se, dodávat si odvalu. Víme, že za každým zdařilým a plodným setkáním je tvůj Duch, který vede ke společenství. Prosíme, povzbuzuj nás, abychom se neuzavírali jeden před druhým a překonávali hranice, které jsou mezi námi. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První biblické čtení poslyšte z Proroctví Izajáše, z kapitoly 53., od 1. do 7. verše:

*Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova?
Vyroste před ním...*

PÍSEŇ č. 161 Tebe, Bože, chválíme

KÁZÁNÍ

Druhé čtení, které je i základem kázání, je ze Skutků apoštolských, z kapitoly 8., od verše 26. do 40.:

Anděl řekl Filipovi: „Vydej se na jih k cestě, která vede z Jeruzaléma do Gázy...”

V životě každého člověka nastávají chvíle, kdy je postaven před úkol překročit hranici. Vlastně všechny důležité životní okamžiky jsou přelomové – jedno období, důvěrně známé a srozumitelné, končí a začíná jiné, zatím jen tušené, nejisté, možná s obavou očekávané. Někdy je člověk k takovému přechodu přímo donucen, jindy se k němu zdlouhavě odhodlává. Není divu: každý přechod více nebo méně bolí. Ale překročit práh se čas od času musí. Jinak se život zadrhne, ustrne a postupně přestává být životem.

Mladá církev se na takovémto přechodu ocitla poměrně brzo. Vlastně sotva po svém zrození už musí učinit zásadní, ba přímo světo-
dějný krok. Krok, bez kterého by ale přestala být sama sebou. Nejen, že by její život ustrnul – ona by dokonce popřela svůj smysl. Stala by se jen úzkým kruhem Ježíšových ctitelů, jednou z židovských sekt, a pravděpodobně by moc dlouho nepřežila. A nebylo by se čemu divit. Proto musel přijít tento velký, ale i bolestný krok do neznáma.

Ano, celou dobu tu hovoříme o misii mezi pohany. O tom, co se později stalo samozřejmou součástí církevního života. Ale tehdy to bylo ještě nové, nevyzkoušené a taky ne všemi křesťany bez dalšího přijímané. Misie, která přivedla ke Kristu milióny lidí, ale zároveň byla žel poznamenána nátlakem a znásilňováním svědomí. Misie – slovo, které někteří křesťané skloňují ve všech pádech a jiní se ho zase bojí, nebo ho pokládají za staré haraburdí, které se nehodí do dnešního tolerantního světa.

Ponechejme dějiny zneužívání misie stranou. Misijní čin diakona Filipa do nich totiž rozhodně nepatří. Filip, vedený andělem Páně, plní Kristův příkaz jít ke všem národům země, získávat učedníky a křtít je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Následuje svého Pána, který také v jisté chvíli svého života překročil hranice vyvoleného národa a nesl Boží království i ostatním. Filip tak činí způsobem, který i pro nás může být příkladem.

Nejprve bylo potřeba skutečně vyjít: vydat se na jih. Jih byl pro Izraelce skoro jiným označením pro poušť. Skutky apoštolské taky výslovně zmiňují, že to místo bylo opuštěné. Nicméně i tímto směrem se občas muselo putovat, například do etiopského království, a tak tudy vedla i cesta, dost široká a pevná na to, aby po ní mohl projet vůz.

Filip vyráží a zatím vlastně neví, co ho čeká – to mu anděl Páně nesdělil. Popud k misii přichází sice od Boha samotného, ale je na Filipovi, jak si se svým úkolem poradí. Nemá v ruce žádný návod, misijní strategii, seznam vhodných otázek a vhodných odpovědí, pravidla, jak vést rozhovor správným směrem. Každý rozhovor o víře je jedinečný a poučky moc nepomohou. Nelze se připravit na někoho, o kom zatím nic nevíme.

Filip nepotkává nikoho menšího než samotného ministra financí etiopské královny. A je tak postaven před další hranici, kterou musí s evangeliem překonat, dokonce několikanásobnou: V první řadě je ten ministr pohan. Navíc je cizinec žijící prakticky na samém konci tehdejšího světa. Dále je to člověk bohatý a vznešený, náležející do společenské vrstvy, k níž měli Ježíšovi učedníci věru velmi daleko. Tím to ale nekončí: je to eunuch, tedy člověk, který podle Mojžíšova zákona nesmí být přijat do židovského společenství, zkrátka: nábožensky nezpůsobilý. A aby toho nebylo málo, liší se i barvou pleti. Napoprvé dost slušný oříšek.

Nicméně: ten člověk není úplný neznaboh. Není tu sice řeč o tom, že by patřil mezi takzvané bohabojné, tedy sympatizanty s židovským náboženstvím, kteří dokonce dodržovali některé příkazy zákona. Každopádně ale nebyl vůči víře v Hospodina lhostejný. Dokonce vážil cestu až do Jeruzaléma, aby se zde poklonil Bohu, a při té příležitosti si opatřil svitek s prorokem Izajášem. Filipovi se připravuje

dobrá misijní příležitost. Dvořan má nějaké ponětí o Bohu a má taky zájem. Filip jde k němu a doprovází ho chvíli na jeho cestě.

Je to zajímavá zmínka: anděl Páně Filipovi přikazuje, aby šel vedle kočáru. Takto se dělá misie: jít spolu s tím, koho chceme oslovit. Evangelizace není loupežné přepadení, ať už zepředu, nebo - záludně - zezadu, které skoro nedává člověku prostor k obraně. Vůbec to není násilná akce, kterou máme člověka přitlačit ke zdi. Je to především doprovázení. Máme jít kus cesty s tím, komu chceme zvěstovat Boží slovo. Ne ho hned strhávat na naši jedinou správnou cestu, ale spíš vstoupit na jeho cestu, být na ní chvíli spolu s ním. Nejprve ho dobře poznat, což zejména znamená: dobře naslouchat, dřív než začnu mluvit.

Taková příležitost k doprovázení a naslouchání se teď Filipovi nabídla. Skoro bychom mu ji mohli závidět. Ale možná je spíš závidí a obdivu hodná jeho odvaha, s jakou vstupuje etiopskému ministrovi do jeho hlasitého čtení, které v té době bylo běžné, a vyrušuje ho otázkou: Rozumíš tomu, co čteš?

Ano: věřit znamená také rozumět. Jistě nejen to, ale rozum, pochopení, nahlédnutí k víře patří. Dokonce i Bible je jen papír popsaný písmenky, když nerozumíme jeho jazyku či neumíme číst. Bez porozumění není Božím slovem. Žádá si výklad. A výklad zase potřebuje vykladače. Bible žije ve společenství, které ho vykládá – sama o sobě může zůstat nepochopena, může jen mlčet, neotevře se čtenáři jako živoucí oslovení. To už dnes uznáváme i my evangelíci.

Uznal to i dvořan, a tak vyzval Filipa k výkladu: o kom že to mluví Izajáš, když hovoří o poníženém beránkovi? O sobě, nebo o někom jiném?

Možná stojí za připomenutí, že tato otázka zůstává dodnes mezi vykladači nerozhodnutá: koho měl prorok vlastně původně na mysli? Nevíme. Ale prvním křesťanům se prorocká slova otevřela skrze Krista. Naučili se Bibli – tehdy vlastně Starému zákonu – nově rozumět. Trpících Hospodinových služebníků byla v dějinách Izraele celá řada. Ale až ten poslední, ten jediný, vzal na sebe utrpení celého lidstva. Byly to naše nemoci, které nesl, naše bolesti na sebe vzal, naše hříchy – říká prorok Izajáš.

Toto slovo smějí slyšet všichni: židé i pohané, vzdělání i prostí, bohatí i chudí, blízcí i dalecí, zdraví i nemocní, černí i bílí. Týká se to-

tiž všech – protože za nás za všechny šel Kristus cestou ponížení a smrti. A týká se i tohoto černošského eunucha z exotické ciziny. O kom to prorok hovoří? O sobě, nebo o někom jiném? Také o tobě, milý dvořane – také za tebe byl tento beránek odveden na porážku.

A dvořan bere Filipa za slovo. Takže také já jsem ve hře? Jde v tom starém proroctví i o moje hříchy a mé nemoci? Co tedy brání tomu, abych i já přijal Krista a nechal se pokřtít? Pohan sám přivádí Filipa před klíčové rozhodnutí: brání něco tomu, aby si evangelium mohl přivlastnit skutečně každý? Bez dalších dodatečných podmínek? Možná je to na Filipa všechno příliš rychlé. Ale couvnout tady by znamenalo nebrat vážně dosah Boží milosti. Zaváhání by udělalo z Krista jen pozoruhodného židovského reformátora, moudrého potulného rabína, zázračného léčitele. Uvěznilo by ho v hranicích, které sám učil bourat a pohrdat jimi. Někdy je potřeba hranice překročit. Ten velký okamžik tehdy nastal – pro Filipa i pro celou církev. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že tvé evangelium smíme slyšet my všichni, že doléhá i do našich bolestí a nemocí. Prosíme tě, dej nám odvahu otevírat jeho moc všem, navzdory všem překážkám mezi námi i v nás. Amen

PÍSEŇ č. 168 Zpívejte, čest vzdejte

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, vyslal jsi nás do světa, abychom zde svým slovem i životem dosvědčovali tvou milost a dobré dary, kterými jsi lidi zahrnul. Prosíme, ať na této pouti nezapomínáme na ty, kteří jsou nejvíce odkázáni na tvou pomoc.

Pane, předkládáme před tebe všechny unavené, zvláště pak ty, kteří jsou unaveni prací pro dobro druhých, protože se jim zdá, že jejich dílo nepřináší viditelné výsledky, anebo už prostě nemohou dál.

Prosíme za lékaře, učitele, ošetřovatelky, sociální pracovníky, za ty, kteří se doma starají o svého nemohoucího blízkého.

Prosíme za mladé lidi, kteří se bojí převzít odpovědnost za svůj život, bojí se světa, který jim připadá být chladný a nesnesitelný, utíkají před dospělostí. Pomoz jim dozrát a postavit se na vlastní nohy. Doprovázej všechny, kdo jsou na přechodu z jednoho životního období do druhého a mají pocit, že nejsou na tento zlom dost připraveni. Uč nás všechny překračovat hranice, je-li to právě zapotřebí.

Prosíme za tvou církev, aby se uměla víc spolehnout na tebe a méně na své misijní strategie a schopnosti. Prosíme za všechny, kdo se poctivě snaží tvé Slovo přeslabikovat dnešním lidem. Modlíme se i za křesťany, kteří jsou pro své svědectví o tobě znevýhodňováni nebo pronásledováni. Myslíme také na všechny, kdo se sice k tobě nehlásí, ale svou láskou nás věřící často až zahanbují. Přiznej se i k nim, protože svým nesobeckým životem konají tvou vůli.

Prosíme tě, vyslyš nás, když k tobě ještě voláme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Vpravdě veliké je tajemství zbožnosti: Ježíš Kristus byl zjeven v těle, ospravedlněn Duchem, viděn od andělů, hlásán národům, došel víry ve světě, byl přijat do slávy. (1Tm 3,16)

POŽEHNÁNÍ

Požehnejž tobě Hospodin, a ostríhejž tebe. Osvět' Hospodin tvář svou nad tebou, a bud' milostiv tobě. Obratiž Hospodin tvář svou k tobě, a dejž tobě pokoj. Amen

PÍSEŇ č. 425 Skloň se k nám svou milostí (1-2)

ABYCHOM I MY MOHLI TĚŠIT

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine zástupů! Den v tvých nádvorech je lepší než jinde tisíc; vždyť Hospodin Bůh je štít a slunce, Hospodin je dárce milosti a slávy. (Ž 84,2.11a.12a)
Amen

PÍSEŇ č. 84 Věčný Bože, silný v boji (1-4)

MODLITBA

Hospodine, náš Bože, radujeme se z toho, že nás každý den obklopuješ svou dobrotivostí a že nám stále znovu dáváš okoušet své milosrdenství. Děkujeme, žeš poslal Ježíše Krista pro nás a pro všechny lidi. Přijímáme skrze něj pokoj, smíření a nový život, který nám otvíráš. Se vši tvou církví a se vším tvým lidem po celém světě ti za to vzdáváme chválu. Přijmi naše modlitby, naše zpěvy a také naše společenství jako oslavu tvého jména. Prosíme, smiluj se nad naší slabostí, nad našimi pochybnostmi, nad naší nejistotou, netrpělivostí a pýchou. Odpusť nám nelásku, kterou zraňujeme tebe i své bližní. Očisti naše srdce od všeho zlého. Mluv k nám své Slovo, oživuj nás svým Duchem, posiluj naši víru a ved' nás po Kristově cestě. Způsob, abychom byli oporou lidem, kteří žijí kolem nás. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte čtení z Písma svatého, jak je zapsáno u proroka Izajáše, v 54. kapitole, ve verších 7.–10.:

Na maličký okamžik jsem tě opustil...

Panovník Hospodin provždy odstraní smrt a setře slzu z každé tváře, sejme potupu svého lidu z celé země. (Iz 25,8)

PÍSEŇ č. 662 Do země se skrývá

KÁZÁNÍ

Zamyslíme se nad slovy apoštola Pavla, která čteme ve Druhém listu Korintským, v 1. kapitole, ve verších 3. a 4.:

Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy! On nás potěšuje v každém soužení, abychom i my mohli těšit ty, kteří jsou v jakékoli tísní.

Milí bratři a sestry! Pánu Bohu máme stále za co děkovat a stále ho máme za co chválit. Nesmíme na to zapomínat. Pravověrní židé to mají přímo jako pravidlo. Velmi často, snad při každé příležitosti, pronášejí chválu, požehnání na Boží adresu.: „Jméno Hospodinovo buď požehnáno nyní i na věky. Od východu slunce až na západ chváleno buď jméno Hospodina.“ (Ž 113,2-3) Apoštol Pavel to na začátku svého dopisu také tak dělá: *Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista*. Říká to v souvislosti, která nám asi nepřipadá zrovna obvyklá: protože Bůh je *Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy. On potěšuje v každém soužení*. Jsme Pánu Bohu vděční za to, co nám dává a co tak často naléhavě potřebujeme. Jako milosrdný má s námi účast a je nám věrný. Tak to přislíbil, když nás přijal za svůj lid. Slyšíme to při kázání. Připomínáme si to při každém křtu, jehož jsme svědky. Zpřítomňuje se nám to při večeři Páně. Milosrdný a věrný Bůh je při nás a provází nás na každém kroku, v mládí i ve stáří, ve zdraví i v nemoci, v úspěchu i neúspěchu. Apoštol Pavel prožil také četná nebezpečí a pronásledování: první hned v Damašku, odkud byl zachráněn v koši, potom v Lystře, kde mu hrozilo ukamenování, v Efezu, ve Filippech, kde byl bičován a vězněn, v Korintě, kde se octnul před soudem, či v Jeruzalémě, kde mu šlo o život. Zmiňuje se o tom ve svých dopisech a víme to i z knihy Skutků apoštolských. Když mluví o *soužení*, mluví tedy z vlastní zkušenosti. Něco známe i my. Různými souženími

jsme během svého života prošli anebo procházíme. Proto můžeme s apoštolem říkat: *Pochválen buď Bůh, Otec milosrdenství*.

Ale co je ta útěcha, kterou nás potěšuje? Obyčejně si pod útěchou představujeme slova, a nejednou to bývají slova dost neupřímná – „těšínská jablíčka“. Někdo skutečně říká, čemu sám nevěří. Ale když nás potěšuje svým slovem Pán Bůh, je to něco jiného. Za jeho slovem jsou všechny jeho skutky, všechna jeho láska, všechno slitování, odpuštění a pomoc, všechno, co svému lidu i ostatnímu světu prokázal – od počátku světa až do tohoto dne. Jeho slova nejsou prázdná. Vychází z nich jeho moc a síla. Útěcha od Boha nejsou nikdy pouhá nebo prázdná slova.

Bůh ovšem potěšuje také svými činy. Utěšuje nás tak, že utiňuje a umlčuje to, co nás ohrožuje a co nás trápí. Vysvobozuje nás z našeho soužení. Nejen z našich pochybností, ale i z toho, co je vyvolává. Přemáhá síly zla, se kterými se utkáváme a které nás chtějí zničit. Je „silný v boji“, jak jsme zpívali v první písni. Biblické příběhy dosvědčují útěchu jako podivuhodné Boží skutky. Pochválen buď Bůh, který nás potěšuje.

Boží slova a Boží činy nás proto povzbuzují a také napomínají. Nejen že je Pán Bůh na naší straně, ale také chce, abychom my byli na jeho straně. Všecko, co nám Pán Bůh říká a co dělá, člověka nějakým způsobem zavazuje. Když potěšuje, tak nám připomíná, kde je naše místo a jak si máme počínat. Ukazuje nám, jak máme smýšlet a co můžeme a máme sami dělat. Útěcha od Boha uvádí věci i lidi do pohybu správným směrem. „V něm žijeme, pohybujeme se, jsme.“ (Sk 17,28)

Abychom i my mohli těšit ty, kteří jsou v jakékoli tísní. To, co jsme přijali a stále přijímáme, zase předáváme jiným. Předávání se cizím slovem nazývá tradice. Tradice je víc než pouhý zvyk, je to projev živé víry. Nic bezmyšlenkovitého, nic prázdného, ale sdílení toho nejlepšího a nejhlubšího, co známe a máme. Apoštol Pavel takto potěšuje korintské křesťany a další čtenáře svého dopisu, i nás. Jestliže mluví v množném čísle – abychom mohli těšit, myslí samozřejmě především sebe. On potěšuje. Ale zahrnuje do toho i své spolupracovníky a vůbec všechny následovníky a následovnice Kristovy. Útěcha, povzbuzení a napomenutí od Boha nemají zůstat na jednom místě, ale mají putovat k ostatním lidem. Tak jako když se zarmouceným ženám zjevil

zmrtvýchvstalý Pán. „Marie z Magdaly to šla oznámit těm, kteří bývali s ním a nyní truchlili a plakali.“ (Mk 16,10)

Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy je Otec našeho Pána Ježíše Krista. Všecko, co jsme si o potěšení, povzbuzení a napomenutí řekli, k nám od Boha přichází skrze osobu, život, smrt a vzkříšení Ježíše Krista. To je to radostné poselství Nového zákona, které bylo církvi svěřeno a které ona má nést „až na sám konec země“ (Sk 1,8). Na Ježíšově příběhu vidíme, jak je Bůh s člověkem v jeho soužení, jak ho vytrhuje z moci zla a jak mu dává účast na své moci a slávě. S Ježíšem se Bůh ujímá i nás. *Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista!*

Slovo Izajášova proroctví mělo původně potěšit izraelský lid v době babylónského zajetí. Byl Bohem *opuštěn* a vydán nepřítelům. Dolehl na něj *nával Božího rozlícení*. Pociťoval tedy hlubokou beznaděj. Hrozila mu záhuba v cizí zemi, neměl žádnou budoucnost. Ale Izajáš byl pověřen, aby hlásal něco úplně opačného: *převeliké slitování, věčné milosrdenství, smlouvu pokoje, která se nepohne*. Podobný dojem, jako měli tehdy Izraelci, může mít také křesťanská církev, když se jí hroutí jistoty, na které byla zvyklá. Tam, kde je pronásledována, je to pochopitelné. Ale na nás doléhá často sklíčenost, i když takto zrovna netrpíme. My pociťujeme spíše nepřímý tlak svého okolí, pozorujeme zesvětštění jako nějaký samospád. To jistě vidíme na mnoha stranách. Proto nám přichází na pomoc Boží ujištění, které nám tlumočí dávný prorok z 5. století před Kristem: *shromáždím tě v převelikém slitování, moje milosrdenství od tebe neodstoupí*. Naplnění tohoto prorockého slova si dovedli Izajášovi současníci těžko představit. Budoucnost je přece člověku vždycky zastřena neproniknutelným tajemstvím. My si ce už víme, jak se izraelský lid vrátil zpět do své vlasti za perského krále Kýra, ale nevíme, jak Pán Bůh svoje přísliby uskuteční při nás. My se máme jenom spolehnout na to, že je naplní. Proroctví tuto naději stále znovu oživuje.

Zaslíbení Starého zákona vztahuje křesťanská církev odedávna především na Krista. To on byl *na maličký čas opuštěn*, to na něm se projevilo *převeliké slitování a věčné milosrdenství*. Ježíšovo utrpení, smrt a zmrtvýchvstání jsou nám potom dokladem či příkladem toho, že Bůh mluvil pravdu. A Ježíšův úděl je také pro nás povzbuzením podle

jeho příslibu: „Kde jsem já, tam bude i můj služebník. Kdo mně slouží, dojde cti od Otce.“ (J 12,26) Amen

MODLITBA

Pane, děkujeme za potěšení a povzbuzení, které od tebe dostáváme. Děkujeme za sílu a vzpruhu na každý den. Tvé Slovo je nám oporou stále znovu. Radujeme se také z toho, že nám dáváš věrné bratry a sestry, kteří při nás stojí. Prosíme, ať i my můžeme posilovat druhé. Amen

PÍSEŇ č. 397 Radujme se vždy společně (1-8)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, do tvých rukou odevzdáváme církev a prosíme, aby tě dosvědčovala slovy i činy. Přimlouváme se za její pracovníky a vůdce. Myslíme na ty, kdo žijí mezi odpůrci a nepřáteli evangelia. Prosíme za rodiče a děti, za učitele a vychovatele, za všechny, kdo ovlivňují duchovní růst mládeže. Do tvé ochrany svěřujeme také lidi staré, nemocné, postižené a sklíčené. Posiluj ty, kdo o ně pečují. Dávej moudrost těm, kdo vykonávají správu v našich obcích, v naší zemi i za hranicemi. Kéž usilují o mír a spravedlnost. Žehnej všemu poctivému lidskému snažení. Uč nás ochraňovat přírodu, kterou jsi nám svěřil.

Slyš ještě naše společné volání: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní a pokojní. (2K 13,11)

POŽEHNÁNÍ

Přijměme ujištění o Boží ochraně:

*Hospodinova spása je blízko těm, kdo se ho bojí, v naší zemi
bude přebývat sláva. Setkají se milosrdenství a věrnost, spra-
vedlnost s pokojem si dají políbení. (Ž 85,10n)* Amen

PÍSEŇ č. 426 Tvá, Pane Kriste, věc to jest

JEŽÍŠ OTVÍRÁ OČI SLEPÉMU I UČEDNÍKŮM

postní

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

Hospodin praví: Až mě bude volat, odpovím mu, v soužení s ním budu, ubráním ho a obdařím ho slávou. (Ž 91,15) Amen

PÍSEŇ č. 32 Blahoslavený, komu odpuštěno

MODLITBA

Pomoc naše i počátek náš je ve jménu Hospodina, který učinil nebe i zemi, který je věrný ve svém milosrdenství a díla svých rukou nikdy neopustí. V této důvěře se modleme:

Pane Bože, děkujeme ti, že jsme opět směli vstoupit do postního období. V tomto čase opět přemýšlíme o tom, proč musel Ježíš jít do Jeruzaléma, aby naplnil předpovědi proroků. Víme, že to pro něj nebylo snadné, vzít na sebe úděl trpícího služebníka. A přece z lásky k nám byl poslušen tvé vůle a dal se pro nás ukřižovat. Tak nás zachránil z moci toho Zlého.

To vše je před světem skryto a zahaleno. I my, kterým jsi to už tolikrát ve svém Slovu a stolu svého Syna zjevil, znovu a znovu propadáme slepotě. Smysl utrpení tvého Syna se nám ztrácí. Starý člověk v nás nechce zápasit s hříchem. Vzpírá se jít cestou služby, která vždy vyžaduje i oběti.

Pane Ježíši Kriste, smiluj se nad námi, nauč nás lépe rozumět vůli tvého nebeského Otce. Nauč nás milovat tě v bližních, kteří potřebují naši pomoc. Dej, ať znova uslyšíme tvůj hlas, občerství a obnov naši víru a dej nám prohlédnout z každé naší slepoty.

Dej to z moci Ducha svatého nám i všemu svému lidu, kdekoli se dnes na tváři země shromažďuje. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

První čtení nalézáme v Proroctví Izajáše, v 35. kapitole, verše 1. až 10.:

Poušť i suchopár se rozveselí, rozjásá se pustina a rozkveté kvítím....

PÍSEŇ č. 218 Synu Otce nebeského

KÁZÁNÍ

Biblickým základem dnešního kázání jsou slova z Evangelia podle sepsání Lukášova, v kapitole 18., verše 31. až 43.:

Vzal k sobě svých Dvanáct a řekl jim: „Hle, jdeme do Jeruzaléma...”

Milí bratři a sestry, perikopa na tuto první postní neděli vypoovídá o Ježíšově rozhodnutí jít do Jeruzaléma. Ježíš ví, že to je jeho poslední cesta, na které dojdou cíle Boží zaslíbení o Synu člověka, i když se to stane paradoxním, nečekaným způsobem. Sděluje to svým učedníkům. V žádném případě to nebude triumfální cesta. Ježíš bude vydán pohanům, budou se mu posmívat, budou ho tupit, budou na něj plivat. Nakonec ho zabijí, ale třetího dne vstane.

Dovedeme si dobře představit, jak to na učedníky zapůsobilo. Čekali, že Ježíš nastolí Boží království, a on najednou mluví o utrpení. Taková že bude jeho cesta ke slávě. Evangelista Lukáš zaznamenal pravdivě: Oni však ničemu z toho nerozuměli; smysl těch slov jim zůstal skryt a nepochopili, co říkal.

Představme si, že bychom byli na místě oněch učedníků. Jak bychom asi reagovali na to, co Ježíš říká? Byli bychom schopni to pochopit? I nám se utrpení zadírá. Těžko snášíme, když na nás přicházejí zkoušky, když musíme zaznamenávat ztráty, a my tomu nerozumíme, smysl toho nám uniká. A nejde jenom o nás. Jsme svědky toho, jak často vítězí zlo; jak ti, kteří usilují o dobro, jsou vysmíváni a někdy

i zabíjení. V některých muslimských zemích jsou i křesťanští mučedníci. Jsme na rozpacích. Nejednak křesťan si pomyslí: Kde je Bůh, že to všechno může dopouštět? Kde zůstala jeho moc? To jsou vážné otázky, kterým nemůžeme uhnout.

Dobrou odpověď nám svým způsobem přináší evangelijní vyprávění o uzdravení slepého před branami Jericha. Tento muž, který se podle ostatních evangelistů jmenoval Bartimeus, sedí u cesty a žebrá. Když kolem prochází Ježíš se svými učedníky, slepec se ptá, co se to děje. Řeknou mu, že tudy jde Ježíš Nazaretský. V té chvíli zvolá: Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou! Jsme překvapeni, jak Ježíše oslovuje. Zdá se, že musel něco o Ježíši slyšet, protože nežádá o almužnu, o peníze, ale chce víc: aby se k němu Ježíš ve své lásce sklonil a smiloval se nad ním. Také oslovení Synu Davidův může prozrazovat jeho víru, že je zde Mesiáš, a o něm přece Izajáš píše, že bude otevírat oči slepých, jak jsme to slyšeli v prvním biblickém čtení.

A tu je zvláštní, jak reagují ti, kteří Ježíše provázejí, jeho učedníci. Patrně ne jen těch dvanáct, ale i další, kteří s Ježíšem sympatizují a provázejí ho. Napomínají Bartimea, aby mlčel. Evangelista nevysvětluje, proč tak činí. Snad se domnívali, že Ježíš má před sebou důležitější věci, než aby se zastavil u slepého (aby se zastavil u každého žebráka). Těší se už na Ježíšovu slávu, která ho čeká v Jeruzalémě. Na příchod Boží vlády, která konečně vyžene nenáviděné Římany a ustaví zde na zemi Boží království. Uzdravování nějakého slepce se jim jeví jako zbytečné zdržení.

Tak to někdy skutečně může být, i dnes, že ti, kteří jsou blízko Ježíše, kteří tvoří jeho církev, se stanou překážkou těm, kteří upřímně hledají Ježíše. A ti se pak k němu nemohou dostat – kvůli nám. Toto pomyšlení nám nemá dát spát, snad právě v postním období, do kterého jsme vstoupili. To je vážná, a docela osobní otázka. Není-li tomu často tak, že místo toho, co bychom obráželi Ježíšovu lásku, která se sklání ke všem lidem, nikoho nezamítá a nikoho nepomíjí – těm, kteří Krista hledají, spíše stojíme v cestě?

Ale Ježíš se ve svém díle spásy nenechá nikým blokovat, ani svou církví. V tom je naděje jak pro nás, tak pro ty, kteří ho upřímně hledají. Ježíš se zastaví a přikáže těm, kteří jsou kolem něho, aby toho slepého žebráka k němu přivedli. A když ho přivedou, tak se ho zeptá:

„Co chceš, abych pro tebe učinil?“ A on odpoví: „Pane, ať vidím.“ Ježíš mu řekne: „Prohlédni, víra tvá tě uzdravila.“ Uzdravila – to v biblické řeči vlastně zároveň znamená zachránila, spasila.

Slepý je tedy uzdraven. A oči jsou otevřeny i „zaslepeným“ učedníkům. Ježíš je přivede k tomu, aby učinili, k čemu zde jsou, k čemu je tu Ježíš má a bude mít: aby pozvali a přivedli až samotnému Ježíši.

Evangelista naznačuje, že Bartimeus byl uzdraven nejen tělesně, ale i duchovně. Nejen že hned prohlédl, ale i pak se přidržel Ježíše. „Šel za Ježíšem a oslavoval Boha.“ Tělesné uzdravení beznadějného případu se podaří i lékařům. Slyšeli jsme o člověku, který byl čtyřicet roků slepý, a pak mu byl po složité operaci vrácen zrak. Jistě je tom možno vidět také Boží působení. Pán Bůh dává lékařům schopnost léčit a žehná jejich práci, i když o tom mnozí z nich nevědí. Onen slepý žebrák byl uzdraven i duchovně. Pochopil, co předtím nechápali sami učedníci, že Mesiáš uzdravuje, zachraňuje, že se smilovává. Vládne tak, že slouží. To je paradox lásky, která se dovede obětovat.

Proto vede také jeho cesta na kříž. Abychom se ani v nejtěžších chvílích nemuseli ptát, kde je Bůh. Je s námi, v našem utrpení, v našich nemocech, v životních ztrátách i ve smrti. V této souvislosti se často připomínají hrůzy koncentračních táborů. Právě tady, tváří v tvář tak nevýslovné zvěsti na jedné straně a nezměrnému utrpení na druhé straně, otázka po Bohu a jeho přítomnosti nabývá větší palčivosti než co jiného. Jedinou odpovědí je víra, že Bůh byl i tam v Osvětlení, v osobě ukřižovaného Ježíše, že – spolu s těmi trpícími a umírajícími tam trpěl a umíral i Ježíš, Syn Boží, Syn Davidův. A to je také jediný zdroj naděje pro všechny.

To je svědectví dnešní perikopy. Chce otevřít oči i nám. Otevírá nám náš duchovní zrak, abychom viděli Ježíšovu moc lásky, která jde s námi naší lidskou cestou a přináší uzdravení a spasení. Překonává onu trhlinu mezi námi a Bohem, kterou způsobil náš hřích, a vrací nás k tomu, k čemu jsme byli původně určeni. Vede nás k tomu, abychom viděli Boží lásku a v jejím světle všechny lidi a všechno kolem sebe. Abychom na tuto lásku ukazovali i jiným, vedli je k Ježíši a nijak jim nestáli v cestě.

Amen

MODLITBA

Stejně jako ten slepý žebrák, prosíme tě i my: Pane, ať vidíme. Dej, ať spatřujeme tvoji slávu, která přijala podobu kříže, aby nás zachránila z naší všelijaké beznaděje. Dej, abychom spatřovali tvá slitování a – stejně jako onen Bartimeus a všechen lid před branami Jericha, který to viděl, abychom i my oslavovali Boha. Amen

PÍSEŇ 422 Ó světlo světa, Ježíši

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, ty jsi vzkřísil svého Syna, kterého jsme my lidé zavrhlí a zabili. Tobě patří čest a sláva na to, že ses od nás neodvrátil, že dílo tvé lásky stále pokračuje.

Pane Ježíši Kriste, tys přišel, aby se i tomu nejposlednějšímu dostalo slitování. V tom je naše naděje a my ti za ni dobrořečíme.

Duchu svatý, pomoz nám, abychom Božímu dílu správně rozuměli a Kristovo slitování všem lidem přáli.

Bože, prosíme, vyslyš nás, když tě prosíme za všechny, kterým v jejich utrpení nedovedeme pomoci. Dnes se přimlouváme zvláště za slepé, němé a hluché. Dej jim trpělivost, ale i přátele, kteří by jim pomáhali. Ukazuj nám, co pro ně můžeme udělat i my. Dej, ať rádi činíme vše, co učinit lze.

Modlíme se za náš sbor, za naši církev, za všechny, kdo v našem národě a na celém světě vzývají Kristovo jméno. Otevři svému evangeliu cestu ke všem hledajícím a bloudícím. Vyhlížíme příchod tvého království, které je královstvím skutečné spravedlnosti, lásky a pokoje. Otče náš.... Amen

POSLÁNÍ

Proto i my, obklopeni takovým zástupem svědků, odhodme všechnu přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytr-

vejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. Místo radosti, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu; proto usedl po pravici Božího trůnu. Myslete na to, co všechno on musel snést od hříšníků, abyste neochabovali a neklesali na duchu. Ještě jste v zápase s hříchem nemuseli prolít svou krev. Což jste zapomněli na slova, jimiž vás Bůh povzbuzuje jako své syny: Synu můj, podrobuj se kázni Páně a neklesej na mysl, když tě kárá. Koho Pán miluje, toho přísně vychovává, a trestá každého, koho přijímá za syna. Podvolujte se jeho výchově; Bůh s vámi jedná jako se svými syny. (Žd 12,1-7)

POŽEHNÁNÍ

*At' nám Hospodin žehná a chrání nás.
At' Hospodin rozjasní nad námi svou tvář a je nám milostiv.
At' Hospodin obrátí k nám svou tvář a obdaří nás pokojem.
Amen*

PÍSEŇ 421 Ach, zůstaň svou milostí

JAKO MILOVANÉ DĚTI

postní

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám, kdo nepomíjející láskou milujete našeho Pána Ježíše Krista! (Ef 6,24)

Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase, z úst mi bude vždy znít jeho chvála... Oči Hospodinovy jsou obráceny k spravedlivým, když volají o pomoc, on nakloní své ucho... Ty, kdo úpěli, Hospodin slyšel, ze všech soužení je vysvobodil. (Ž 34,2.16.18) Amen

PÍSEŇ č. 167 Chci Pána slaviti (1-5)

MODLITBA

Pane Bože, ty jsi stvořil nebe i zemi a jsi Pánem celého vesmíru. Jak slavné je tvé dílo! Když se rozhlížíme po krajině a když nad sebou vidíme hvězdné nebe, chceme tě velebit se vším, co jsi učinil. Jak moudře všechno řídíš! A nás zahrnuješ tak velkým bohatstvím své lásky! Někdy to pokládáme za samozřejmost a zapomínáme ti děkovat. Ale dnes tě chceme oslavovat spolu se svými bratřími a sestrami po celém světě.

Prosíme, odpusť nám všechno zlé, naši domýšlivost, naše sobectví, naši nelásku. Vytrhuj nás ze zajetí hříchu. Osvoboď nás k činění dobra.

Posvěť toto shromáždění svým Duchem, buď se všemi, kdo se dnes shromažďují ke slyšení tvého Slova, zasévej zrno do lidských srdcí a dávej mu vzejít. Zapaluj nás pro spravedlnost, pro vzájemnou lásku a účinnou pomoc. Konej své dílo mezi námi i skrze nás. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme čtení z Písma svatého, jak je zapsán v První knize Královské, v 19. kapitole, ve verších 1. až 8.:

Achab oznámil Jezabele všechno, co udělal Eliáš...

*Ty jsi Bůh, jenž činí divy! Svoji moc jsi dal národům poznat.
(Ž 77,15)*

PÍSEŇ č. 207 Noc temnou přečkavše

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova z Listu Efezským, z 5. kapitoly, verše 1., 2., 6. a 10.:

Jako milované děti následujte Božího příkladu a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá... Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy... Zkoumejte, co se líbí Pánu.

Milé sestry a milí bratři! Jsme Boží *milované děti*. Pán Bůh nás obklopuje svou láskou. Malé dítě nejprve lásku prostě přijímá a všemi smysly vnímá a postupně, určováno tímto ovzduším, také *napodobuje* vzory a *příklady*. Pozorně se rozhlíží kolem sebe a učí se od svých rodičů, od starších sourozenců a od lidí, se kterými se stýká. Ze začátku to dělá jistě bezděky, ale pak si příklady a vzory vědomě vybírá. Říká si: „Chtěl bych být jako tenhle člověk.“ „To je můj hrdina, to je má hrdinka.“ A rodiče mají proto často starost, s kým se jejich dítě stýká a co se od koho naučí. Někdy mají námitky: „S tímhle klukem, s touhle holčkou kamarádřit nebudeš.“ Jindy zase dávají dítěti někoho za vzor: „Podívej se raději támhle na toho nebo támhle na tu! Z něho nebo z ní si vezmi příklad!“ A zajímají se o to, jaké pořady třeba sleduje v televizi.

Písmo svaté nám vykresluje četné postavy, které máme *následovat*. Třeba apoštoly, ale ti nám zase ukazují na Krista. Když zde čteme, že máme následovat *Božího příkladu*, pak je to nezvyklé. Znamená to vlastně: dát se strhnout Boží láskou, jak ji zjevil v Kristu. Pro to apoštol ihned dodává: *tak jako Kristus miloval nás*. Jistěže Boží lásku dosvědčuje už Starý zákon. Pán Bůh stvořil člověka, aby byl „jeho obrazem a podle jeho podoby“. Chce nám vtisknout své rysy, chce, abychom slovy a skutky vydávali o svém Stvořiteli a jeho lásce svědectví. Ale když poslal svého Syna, Ježíše Krista, dal nám obzvlášť silný podnět a vzpruhu, abychom toho byli schopni. Důrazně nám tak potvrdil, že jsme jeho milované děti. A děti obklopené opravdovou rodičovskou láskou jsou pak přece schopné milovat druhé.

Apoštol ve svém napomenutí také upřesňuje, jak láska Kristova vypadá: *sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu libá*. Myslí především na to, co se událo o Velikonocích. Ježíš nedbal na svůj prospěch a na svou vlastní záchranu, ale dal svůj život za druhé, obětoval se za druhé. Křesťanská láska tedy nemá být sobecká, nemá být vypočítavá. Pomáhá, aniž by čekala uznání. Křesťan má také přinášet odpuštění a smíření. To, co jsme přijali a přijímáme, můžeme a máme předávat druhým, světu kolem sebe. Takovou nezištnou lásku lidé naléhavě potřebují: rodiče i děti, staří i mladí, lidé osamělí, nemocní a jakkoli postižení, lidé zarmoucení a trpící křivdou. Kolem sebe jistě vidíme řady těch, kdo potřebují pocítit lásku, kdo potřebují více lásky.

Je myslitelné, že List Efezským byl určen především lidem, kteří se pro Krista teprve nedávno rozhodli a kteří si mají uvědomit, jakou cestou se to vlastně vydávají. Svou víru při křtu veřejně vyznávají a vstupují do řad Ježíšových učedníků. Ale kdo je křesťanem, ten chce přece *následovat Božího příkladu, žít v lásce*. Jistěže se to musí zdůrazňovat těm, kdo se teprve dávají pokřtít anebo konfirmovat, ale připomínat se to musí i všem ostatním křesťanům, aby se jim to nevytratilo z mysli. Vždyť ve světě kolem nás se mnoho lidí často řídí úplně jinými zásadami a pravidly, jinými vzory, a tak by nás mohli třeba od apoštolského slova a od pravého Kristova příkladu odvést. V životě vedeme zápas s takovými silami a „Bible je potrava pro zápasníky“.

jak říkal jeden indický bohoslovec. Proto musíme tuto potravu přijímat.

Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy. Musíme jim proto odolávat, ať už jako jednotlivci, jako rodiny, jako sbor i celá církev. Svět není jen kolem nás, ale prostřednictvím sdělovacích prostředků i v našich domovech a často i v našich duších. Dávejme si pozor na prázdná, nepravdivá slova, která nevedou ke skutečné lásce k Bohu a k druhým lidem. Varujme se zlých a lživých slov, která k nám z různých koutů doléhají. Nedejme si do srdcí zasévat *nezřízenost, chamtivost a dvojsmyslnost*, se kterou se setkáváme.

Zkoumejte, co se líbí Pánu. Na život nám nikdo nemůže dát hotový návod, ačkoli takové snahy tu odedávna jsou. Jsme sice Boží děti, ale už dospělé děti. Shledáváme, že se v každé době objevují staré i nové nástrahy, stará i nová pokušení. Často se musíme samostatně rozhodovat a usilovně hledat správnou cestu, správná slova, správné činy. Mnohdy nám je radou jen povšechná směrnice „co se líbí Pánu“. Zkoumáme to při četbě Bible, při modlitbách, při setkání s přáteli a někdy o tom přemýšlíme i v bezesných nocích. Chceme přece jednat dobře, anebo co nejlépe. Člověk se musí ptát, má právo mít nad některými věcmi rozpaky a aspoň trochu zapochybovat o tom, co se jiným může zdát samozřejmé. Jistě známe výzvy: zkoumejte Písma, hledejte Hospodina, dotazujte se Hospodina, ptejte se, zdali je to tak... *Zkoumejte, co se líbí Pánu.*

Dnešní starozákonní čtení z První knihy královské nám potvrzuje, že cesta věrných svědků je někdy namáhavá a obtížná. Mohlo by se zdát, že prorok Eliáš bude po vítězném zápase s Baalovými proroky na hoře Karmel jenom jásat: „Vyhrál jsem, pravda vyšla najevo!“ Biblické vyprávění nám však ukazuje, že ještě všechny boje neskončily a že mu naopak izraelská královna Jezábel usiluje o život. A tu vidíme Eliáše jako člověka na útěku, jako vyčerpaného, malomyslného, nezpůsobilého pro další činnost a pro život vůbec. Říká Pánu Bohu: *Už dost, Hospodine, vezmi si můj život.* Ale Pán Bůh ho tu ještě chce mít a staví jej znovu na nohy. *Tu se ho dotkl anděl a řekl mu: „Vstaň a jez!“ Vzhlédl, a hle, v hlavách podpopelný chléb, pečený na žhavých kamenech, a láhev vody... Hospodinův anděl mu řekl: „Vstaň a jez, máš před sebou dlouhou cestu!“*

Jistěže Eliáš patří k našim vzorům. Věrně stál na Hospodinově straně, vedl izraelský lid a vracel jej k němu. Odvracel jej od pohanství, vystavoval se královskému hněvu a hrozila mu záhuba. Jednal tedy správně. Ale i tomuto statečnému prorokovi někdy docházel dech. Potřeboval povzbuzení a novou posilu. A Pán Bůh mu ji dával – slovem i pokrmem. Slyšíme z toho příslib také pro sebe. Jsme opětovně vyzýváni k lásce k Bohu a k lidem, k lásce, která není právě snadná. Leccos by nás od ní mohlo odradit. Abychom mohli vytrvat, musíme stále znovu čerpat posilu ze společenství s Pánem Bohem. V obecnství církve, při slyšení jeho Slova, u jeho stolu, v rozhovorech s druhými i v tichém přemýšlení o samotě. Čerpejme opětovně ujištění, že jsme Boží *milované děti*. Dělal to Eliáš, museli to dělat i jiní proroci, apoštolé a vyznavači. Musejí to dělat i křesťané žijící v nepříznivých podmínkách po celém světě. Běžíme přece dlouhou trať. *Máš před sebou dlouhou cestu.* Amen

MODLITBA

Pane, ty víš, že je pro nás těžké, abychom tě následovali. A přece nás k tomu vyzýváš! Ale ty nás také posiluješ, abychom nepodléhali pokušením, ale šli směrem, kterým jsme se vydali. Díky, že můžeme čerpat tvého Slova a svátostí, že se můžeme navzájem povzbuzovat a podpírat, že můžeme doufat ve tvou pomoc. Prosíme, buď s námi. Amen

PÍSEŇ č. 695 Z přetěžkého kříže

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Přimlouváme se, Pane, za tvou církev, za její pracovníky, za zvěstování Slova i za dílo lásky. Prosíme o tvé požehnání v práci i v odpočinku. Odevzdáváme ti zaměstnané i nezaměstnané, prosíme za ty, kdo mají obtížnou a zvláště zodpovědnou práci. Myslíme na lidi

staré, nemocné a postižené. Prosíme za ty, kdo mají v rukou moc. Přimlouváme se také za strážce spravedlnosti, zákona a bezpečnosti. Svě-
řujeme ti soudce, policisty a vojáky. Toužíme po míru a spravedlnosti
v naší zemi a po celém světě. Buď s těmi, kdo trpí nepokoji ve své ze-
mi. Podpírej ty, na které dolehly přírodní pohromy. Ujímej se utlačo-
vaných a vykořisťovaných. Otvírej nám oči pro přírodu a už nás ji
chránit.

Přijmi ještě naše společné volání: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Svou sílu hledejte u Pána, v jeho veliké moci! (Ef 6,10)

POŽEHNÁNÍ

Prosme o Boží ochranu:

*Uchovej své milosrdenství těm, kdo tě znají, a svou spravedl-
nost těm, kdo mají přímé srdce.*

Amen

PÍSEŇ č. 484 Buď žehnán svazek ten (1)

ZNAMENÍ PROROKA JONÁŠE

velikonoční

VSTUPNÍ SLOVA

*Nepříteli mocnému mě vyrval, těm, kdo nenáviděli mě, kdo
zdatnější byli. Podal jsi mi štít své spásy, tvoje pravice mě po-
depírá. (Ž 18,29.36ab)* Amen

PÍSEŇ č. 18 Můj Bože, celým srdcem tě miluji (1-5)

MODLITBA

Hospodine, ty přinášíš do našich dnů světlo. Na Velký pátek jsme my lidé nad světem zatáhli oponu. Tys na Velikonoční neděli náš obzor opět otevřel. Ve svém vzkříšeném Synu jsi nám podal štít své spásy. Od onoho velikonočního jitra se už nemusíme bát, že v životě navždy uvízneme před cílem. Ty jsi svého Jednorozeného uvedl ze smrti do života, aby všechny takové, jako jsme my, z cest sbíral a dovedl tam, kde tvé světlo věčně září. Radujeme se z toho, že jsi nás v Ježíši vyrval marnosti a temnotám. Rozptýlil jsi mraky, které se nad námi stahovaly a ochromovaly nás ve všem dobrém jednání. Ježíšovo vzkříšení zakládá budoucnost pro každého, kdo je s ním zajedno v pravdě a lásce, ve spravedlnosti a v milosrdenství. Vyznáváme, že si nás tvůj Syn podmanil právě těmito projevy. Nedokážeme jim v plnosti dostát. On to na rozdíl od nás dokázal. Naplnil své lidství, ačkoli věděl, že bude pro svou věrnost tobě zabit. Velebíme tě, Bože, za to, že jsi ho vyvedl z jámy zmaru a vyvýšil na nebesa. Ve tvé lásce se dokonává tvá spravedlnost. Vysoko nad tvým soudem je tvá spása. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Matoušova evangelia budeme číst oddíl zapsaný ve 12. kapitole, verších 33. až 42.:

Zasad'te dobrý strom, i jeho ovoce bude dobré. Zasad'te špatný strom, i jeho ovoce bude špatné. Strom se pozná po ovoci. Plemeno zmijí...

PÍSEŇ č. 201 Když Mojžíš s lidem ztrápeným

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání nalezneme u proroka Jonáše, v kapitole 2., od 2. do 10. verše:

I modlil se v útrokách ryby k Hospodinu, svému Bohu. Řekl: „V soužení jsem volal k Hospodinu, on mi odpověděl...”

Milí bratři a sestry, dobrý strom nese dobré ovoce, špatný strom nese špatné ovoce. Jak jednoduché! Proto sadaři šlechtí stále nové odrůdy. Chtějí, aby stromy nesly lepší plody. Plod je totiž rozhodujícím kritériem vypovídajícím o kvalitě stromu. Ne bujný růst, ne stavba koruny, ne barva kůry, ale plody dobré k jídlu. S lidmi je to stejné jako se stromy. O lidské kvalitě nevypovídá postava, dosažené vzdělání ani barva kůže. Lidská kvalita se pozná podle lidských projevů. Jedním z těchto projevů je řeč. Je-li člověk zlý, promítne se to i do podoby jeho řeči. Nezakryje to žádnou medovostí. Čím srdce překypuje, to se ústy vždycky dere navenek. Jsou lidé, s nimiž hovoříme v naprosté vnitřní pohodě. V přítomnosti jiných jsme naopak stále ve střehu, protože tušíme, že číhají na cokoli, čeho by mohli použít proti nám. Takto na Ježíše číhali zákoníci a farizeové. Evangelisté uvádějí, že se Ježíše pokoušeli „polapit v řeči“. Klíčovou Ježíšovou obžalobou před Nejvyšší židovskou radou se stal právě jeho výrok, který oni překroutili.

Je příznačné, že zákoníci a farizeové k Ježíšovu podobenství o stromu a ovoci nezaujímají stanovisko. Museli by mu dát totiž pravdu, a to se jim nechce. Reagují proto tak, že tato slova ignorují a přenášejí řeč jinam: „Mistře, chceme od tebe vidět znamení.“ Tedy, buď už zticha, my chceme vidět! Všechno kultické náboženství je nesené tímto důrazem: Nepotřebujeme, někdy vysloveně nechceme slyšet, chceme vidět: Zlato, sochy, obrazy, zázraky, senzace, vzrušující ri-

tuály... Ježíš k tomuto zbožného alibismu říká „ne“. Tudy cesta k Bohu nevede. Jediná cesta, která k němu míří, je Slovo. Jeho Slovo! Už se zdá, že to bude bez znamení. Ale pak Ježíš připustí, že přece jen jedno znamení svého božství světu dá. Znamení proroka Jonáše: „Jako byl Jonáš v břiše mořské obludy tři dny a tři noci, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země.“ Pak bude znovu vzkříšen k životu. Tímto svým výrokem Ježíš navazuje na Jonášovu modlitbu. Stejně jako Jonáš, bude i on v objetí smrti. A stejně jako Jonáše, i jeho vyvede Hospodin z jámy.

Velikonoční neděle je obdobou události, při níž **Hospodin rozkázal rybě a ona vyvrhla Jonáše na pevninu**. Po třech dnech, po které jako by Bůh na své plány s Jonášem rezignoval, se jeho Slovo opět stává tělem. Zadřené kolo dějin se znovu roztáčí a míří k Bohem stanovenému cíli. Jonášova modlitba se v mnohém podobá Ježíšově modlitbě v Getsemane. Mísí se v ní úzkost s odevzdáním a nadějí. Právě tím je Jonáš předobrazem, tedy znamením, Krista. Proto k němu Ježíš zákoníky a farizeje odkazuje: Jestliže vás Jonášův úděl přesvědčuje, že za tímto mužem stojí Bůh, pak vězte, že je to i můj úděl. Tak jako jeho, i mne převede Hospodin ze smrti do života. Proti tomu, kdo mne nepřijme, se na soudu postaví i ninivští muži. Ti se kdysi po Jonášově kázání obrátili a zanechali zlého. Vy, narozdíl od nich, mé kázání ignorujete. A obžalobou se vám stane i pohanská královna jihu, která se sklonila před moudrostí Šalomounovou. Já jsem víc než Šalomoun a víc než Jonáš. Mne opět uvolněné kolo dějin **nevyvrhne** jenom z moře na pevninu, ale přeneseme mne ze země na nebesa.

Podle toho, jak se projevuje, je Jonáš v břiše mořské obludy ve zjevně dobrém fyzickém stavu. Jeho trauma je duchovní povahy. Uvědomuje si, že se svým jednáním dostal do zásadního napětí s Hospodinem. Bůh mu říká: Vstaň, jdi a jednej, ale on dělá všechno možné, aby se tohoto jeho nároku zbavil. Nasedá na loď a prchá od Boha pryč. Místo ráje, či alespoň švejkovského klidu, se mu však na tomto útěku stává údělem obluda. K čemu dospěl, není ani život ani smrt. Jonáš si přitom realisticky uvědomuje, že má, co chtěl. Chtěl být pryč od Hospodina. A je. Netušil ovšem, že život bez Boha je tak obudný. Je až dojemné slyšet teď z jeho úst prosbu: **Tak rád bych zase hleděl na tvůj svatý chrám**. To je výraz touhy po životě. Po opravdo-

vém životě, v němž člověk před svým lidským posláním neuhýbá, ale naplňuje ho. - Ježíš je víc než Jonáš, protože se do „srdce země“ nedostává kvůli rozporu s Hospodinem, ale naopak pro své zásadní souznění s ním. Ježíš je víc než Jonáš, protože se narodil od něj odvažuje naplnit své lidství, i když ví, že to pro něj bude znamenat fyzický konec. Boží Duch v něm přemáhá jeho lidskou slabost.

Jonáš – narodil od Ježíše – sklízí, co zasel. Martin Luther o té sklizni říká: „Mzda hříchu musí být hrozná a v nitru obludy hrozná je. Není zde nic, co by potěšilo, jen beznaděj, umírání a smrt.“ Na Ježíše tohle všechno dolehlo také, ačkoli zaséval opak toho, co Jonáš. Ježíš netrpí za svá selhání, ale za ta naše. Sklízí, co jsme svými útky před Bohem zaselí my. Proto je víc než Jonáš. Bezvýhlednost, demonstrovaná křížem, probodným bokem a zavřeným hrobem, je absolutní. Proto je Ježíš víc než Jonáš. Předtím, nežli vyšla tato jeho výjimečnost při vzkříšení najevo, však už dával Jonáš svým údělem tušit, že i ta nejtemnější noc může být prozářena; že koho Bůh učiní svým nástrojem, ten ze všeho zmaru povstává jako orlice. Ježíšovo vzkříšení nebylo něčím zcela nečekaným. Hospodin na něj svůj lid připravoval. Jonáš vysvobozený z břicha velryby byl přede hrou k Ježíšovu vysvobození ze spárů smrti. Skutečné smrti, ne pouze té klinické, po které srdce znovu naskočí a život jde dál. Ježíš skutečně zemřel. A ze smrti v nové formě bytí skutečně vstal.

Nesnadno si ovšem představíme, že nějaký živočich spolkne člověka a po třech dnech ho ze svých útrob vyvrhne živého. Ale jak říká při předpovědi Ježíšova narození Marii anděl: „U Boha není nic nemožného.“ Ne že by Bůh z nestandardního činil standardní. V určitých klíčových situacích však standard prolamuje. Dává tím najevo, že ve světě nepůsobí jen síly, které se dají změřit a zvážit. Jonášova i Ježíšova záchrana námi má zatřást a učinit nás vnímavými pro toho, kdo za těmito spásnými zásahy stojí. Pro toho, kdo chce, aby zlo v Ninive ustoupilo. Pro toho, kdo chce, aby se země stala sadem plným dobrých stromů nesoucích dobré ovoce. Ninivští mužové se pro něj vnímavými stali. Prorok píše, že se „odvrátili se od své zlé cesty“. Zákoníci a farizeové dostali stejnou šanci. A my spolu s nimi. Třetího dne po uložení Ježíšova těla do hrobu anděl zvěstuje: „Není zde, byl vzkříšen!“ Toto znamení nového života na sobě ponese každý, kdo tak jako

Jonáš s touhou hledí na Hospodinův **svatý chrám** a odhalí, že **u Hospodina je spása**. Každý takový se stává dobrým stromem. Dobré stromy, nesoucí dobré ovoce, jsou základem ráje. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty jsi rajským stromem života. Děkujeme ti za to, že se smíme sytit tvým ovocem. Je dobré, protože roste na dobrém stromě. Chtěli bychom být tvými výhonky. Dej nám k tomu svého Ducha. On je mocí, která přemáhá obludy a ze smrti tak vrací do života. Jako byl Jonáš znamením farizeům a ty nám, ať se my staneme znamením nového života lidem, mezi nimiž žijeme. Amen

PÍSEŇ č. 336 Slavné Kristovo vzkříšení

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré; zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé. Proměňuj naše srdce tak, aby oplývalo dobrými věcmi – láskou, milosrdenstvím, vstřícností. Ať jsme těmito projevy obtěžkáni jako úrodné stromy, a dobrým ovocem sytíme všechny hladové. Prosíme za ty, kteří se zalykají zlobou a znepříjemňují tak život ostatním i sobě. Dej jim znamení, z něhož by pochopili, jak hloupé je, co dělají. Prosíme za ty, kteří po tobě z povzdálí pokukují, ale stále si nejsou jisti, zda jsi skutečně Mesiášem, nebo mají hledat jiného. Ať jim o tobě dokážeme vydat dobré svědectví. Prosíme za ty, kteří jsou tak sevřeni utrpením, že už ani nevolají o pomoc, protože si myslí, že by je stejně nikdo neslyšel. Potěš, Pane, všechny zkroušené a v duši potřené. Ať se tvé vzkříšení stane světu nepřehlédnutelným podnětem k novému životu a zvedá jej k nebi. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Vím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není zde; byl vzkříšen, jak řekl. Pojd'te se podívat na místo, kde ležel. Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. (Mt 28, 5b–7a)

POŽEHNÁNÍ

Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Amen

PÍSEŇ č. 667 Vítězi k poctě zpívejme

TY JSI KRÁL ŽIDŮ?

povelikonoční

VSTUPNÍ SLOVA

Očekávám na Hospodina, očekává duše má, a ještě očekává na slovo jeho.

Duše má čeká Pána, víc než ponocní svítání. Očekávejž, Izraeli, na Hospodina; nebo u Hospodina jest milosrdenství, a hojné u něho vykoupení. (Ž 130, 5-7) Amen

PÍSEŇ č. 130 Můj Pane, z hlubin volám

MODLITBA

Shromáždils nás, Pane, abychom zas ušli kus cesty s tvým Synem. Smíme přijmout jeho královskou spravedlnost, nechat se zasáhnout jeho službou potřebným, nechat se pozvat jeho tichým svědectvím pravdě. Víš, kolikrát nám to připadá jako příběh, který se do našeho světa a života nehodí. Víš, že jsme se v lepším případě naučili dělit život mezi jeho panství a panství všelijakých dalších pánů, potentátů. A víš taky, že nás ovládá strach a bezradnost. Ať tedy slovo o tvém královském Synu prolomí naši nedověru, vytáhne nás z naší polovičatosti a osvobodí z našich úzkostí. Dej zaznít příběhu tvého Syna jako svědectví, jež si podmaní naše srdce a celý život. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z 27. kapitoly Evangelia podle Matouše vyslechněte oddíl od verše 11. do poloviny verše 31.:

Ježíš byl postaven před vladaře. Vladař mu položil otázku: „Ty jsi král Židů?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám to říkáš.“

PÍSEŇ č. 328 Tvoje jméno převyšuje (1–4)

KÁZÁNÍ

Základem kázání je přečtený oddíl z 27. kapitoly Evangelia podle Matouše, z něho připomenu zejména 2. polovinu 11. verše:

Ty jsi král Židů?

Ty jsi král Židů? Takhle se ptá Pilát. A ptá se jako soudce a především jako vladař. Však mu také evangelista skoro jinak neřekne: ten vladař. Ježíš se ocitá před vladařem. Království Boží se v osobě toho bezbranného mesiáše setkává s vladařstvím navýsost lidským, s římským impériem. Spravují ho zákony, pořádek udržují římské legie a na to, aby všichni poslouchali, dohlížejí římské místodržící.

Jsi král Židů?! zní od vladaře Piláta jako obvinění. Že tys chystal vzpuru? Že ty jsi další z té nekonečné řady těch divných svobodymilovných Židů, kteří nesnesou žádnou nadvládu, kteří nepochopili dobrodiní římského míru a pořád sní o nějaké nezávislosti a mesiášské říši?

Ježíš mlčí. Nenechme se tím mlčením zmást. Neznamená to, že by Ježíšovo učení a kázání o Božím království nechtělo znít i před vladařem, v paláci plném politiky, zejména její špinavější podoby, jako jsou intriky, podrazy, pomlouvačné kampaně, manipulování davem, najímání ochotných pisálků a křiklounů, kteří prosazují záměry svých chlebedárců...

Mimochodem, k tomu, čemu se obvykle říká „špinavá politika“, tu patří i ta podivná kooperace jeruzalémského kněžstva s představitelem výkonné moci, římským vladařem. Představte si, že by farář ruku v ruce se soudcem, vrchním policajtem a starostou řešil osudy lidí nebo dělal místní politiku. Společně, nedělitelně... Evangelium ve své klíčové scéně upozorňuje, že tím tu politiku nevylepší, ani neumravní, ale zavádí ji právě do těch špinavých vod intrikářství a účelového potápění nevinných lidí, jak se to právě děje Ježíšovi.

Tak co? Jsi král Židů? Svázaný vyšetřovaný mlčí. Nehájí se, že to myslel úplně jinak a nebeské království žádnými zbraněmi prosazovat nechtěl, jen si to, Piláte, pěkně v kázání na hoře nalistuj. Sám Ježíš si tenhle titul nenárokoval. Ale říkali to o něm jiní. Kde je ten narozený

král Židů? ptali se mudrci, když přicestovali na začátku evangelia do Jeruzaléma. Chceme mu složit královský hold. Teď, na konci, bude ten královský hold krutě parodovat legionářská sebranka – až Ježíše budou týrat, pást se na jeho bezmoci, budou přitom hulákat „Zdráv bud', králi Židů!“ A pak mu to ještě – jako paragraf, proti němuž se provinil – přitluče popravčí četa na kříž.

Ježíš mlčí. Ale když se odsud, z paláce římského potentáta, znovu rozhlédneme po jeho příběhu, může nám dojít: Ale on to je král Židů... Vladař Božího království. Vladař říše, která se neživí odíráním poddaných, ale slovy Božích zaslíbení. Vladař chromých, kteří si v jeho blízkosti mohli poskočit jak jelen. Vladař hluchých, co z jeho úst náhle uslyšeli evangelium. Vladař slepých, kteří prohlédli, vysvobození z věčné temnoty a samoty. Vladař pravdy, která tě nepotká jako jediný správný názor vtloukaný do hlavy ukazovátkem nebo bajonetem, ale jako hlas jemný a tichý. Vladař milosrdenství, které můžeš v pravý čas poskytnout dokonce i nepříteli. Vladař spravedlnosti, která tě nepřišla odsoudit, ale která přišla pozvednout znavené nevěřící srdce, narovnat páteř i unavená kolena, rozproudít naději. Vladař, který nenutí k poslušnosti, ale dává svobodu volby.

Byla to zvláštní volba. Ten první, který je v dnešním příběhu nabízen na výběr, nese jméno Bar-abbas. Neznamená to nic jiného než „Syn otce“. Bar-*abbas*. – Otče, *abba*, tobě je možné všechno..., modlil se předchozího večera ten druhý, Ježíš, řečený Mesiáš! Ten, jehož se velekněz po zatčení naléhavě dotazoval: Jsi Mesiáš, Syn Boha živého?

Kterého syna z těch dvou si vyberete? Aniž to Pilát tuší, staví shromážděné i nás posluchače před osudovou volbu. Přesně tak to Matouš chce: abychom zaslechli a rozhodli se. Koho si vyberete? Syna lidského – nebo syna Božího?

A dochází vám, co ta volba znamená? Dochází vám, co znamená zvolit si Ježíše? Toho, který půjde cestou utrpení a ponížení? Jste ochotni pro takovou volbu sami něco strpět? Volit si za krále Syna Boha živého neznamená volit si pohodlnou cestu. Ani po Velikonocích ne, i když víme, že byl vzkříšen, a s radostí zpíváme „Před tebou se, Pane Kriste, králů Králi, dobrovolně skláníme“.

Pro evangelistu to nebyla akademická otázka, protože jeho posluchači museli vytrpět pro věrnost Ježíši citelné rány a ponížení. Bu-

dou vás vodit před vladaře, vyslýchat vás, pronásledovat, říká učedníkům Ježíš v Matoušově vyprávění. A nejeden z Matoušových posluchačů se v tom poznal. Tak jako se v tom smějí a mají poznat všichni další, kdo kdy museli nebo budou muset kvůli věrnosti poníženému králi Židů strpět pronásledování, posměch, urážky.

Důležité je, že Ježíš tou cestou jde jako první. Jako by ji proslapával a své následovníky ujišťoval: Já vím, jak vám je. Prošel jsem si tím, nejste v tom sami, jsem v tom s vámi... Jenže učedníci jsou teď rozprchlí. Slyšet je jen dav, poštvaný a manipulovaný velekněžstvem.

Koho z těch dvou chcete propustit? ptá se Pilát. *Barabbase!* A co mám učinit s Ježíšem? *Ukřižovat!* A co zlého učinil? *Ukřižovat!* V odpovědi nenajdeš argument ani důvod - vždyť je to odpověď zmanipulovaného davu.

Jenže ani z Piláta se nestal zastánce pravdy a spravedlnosti. Zůstal právě jen tím římským vladařem. Pragmatickým potentátem, který potřebuje, hlavně aby vládl klid, a klidně tomu klidu obětuje člověka, který se ničím zločinným neprovinil. Teatrálně si umyje ruce, které dal právě od Ježíše pryč, a pak vyhlásí: „Prolitou krví tohoto odsouzeného já vinen nejsem.“

Kde jsme to už v Ježíšově příběhu slyšeli? Nedávno, když Jidáš, tvář v tvář velekněží, zoufale vyznával „Prolil jsem nevinnou krev!“ A oni mu řekli „Nás do toho netahej.“ Ted’ to říká Pilát: Dobře, odsuzuji, ale mne do odpovědnosti za jeho nevinnou krev netahejte.

„Krev jeho na nás a naše děti“, zvolá v odpověď zástup. Kéž by si to Matouš býval ušetřil! Když totiž Matouš psal své evangelium, vidí jeruzalémský chrám vypálený římskými legiemi – dvě generace po Ježíšově smrti – a má pro to jediné vysvětlení: Takhle dopadají podle tóry a proroků ti, kdo prolili nevinnou krev. (Jr 22,3-5) A tak to tam napsal: krev jeho na nás a naše děti... Možná to myslel tak, že ta krev už je splacená, když padl chrám. Ale kéž by to býval nenapsal! Vždyť se to stalo slovem, které na staletí označovalo Židy v křesťanských očích jako prokletý národ, který nese vinu za Ježíšovu smrt!

Čteme ten příběh po Velikonocích, a o to víc je třeba připomínat si **povelikonoční důsledky** téhle věty, kterou Matouš vložil do svého evangelia. Když si čtete postily nejslavnějšího ze starověkých kazatelů, Jana Zlatoústého, běhá vám mráz z toho, co všechno na zá-

kladě téhle věty proti Židům vybájl! Když si čtete výlevy Martina Luthera, který posílá křesťany pálit židovské synagogy, anebo když si poslechnete, jak sugestivně ztvárnil tuhle scénu Johann Sebastian Bach ve svých Matoušových pašijích – zůstává vám jen pozdní lítost, která už nic nespraví. Jak mohla církev, která pravidelně vyznává dobrodiní prolité Ježíšovy krve, dobrodiní odpuštění a spásy, jak mohla zplodit a rozvinout takovou řadu předsudků, nenávisti a pronásledování?

Co jsi zač? Jsi král Židů? Cestu tohoto krále jako cestu trpícího mesiáše rozpoznává církev ve své slabosti. Poznávají ji ti, s nimiž se nepočítá. Vlastně právě pro takové přišel.

Uznávání chlapi ho opustili. Jiní chlapi se mu posmívají a ponížují ho. Pro svět chlapů je vyřízený.

Ale ještě jsou tu **ženy**, a jedna z nich se našla i mezi pohany, kteří se ocitli poblíž tohoto poníženého krále. Žena pohanského pragmatického vladaře, žena Pilátova. Přesně uprostřed dnešní scény posílá svému muži vzkaz: Ne ať tomuhle spravedlivému zkřížíš cestu! Mnoho jsem kvůli němu ve snu vytrpěla!

Na začátku pašijí pomazala židovská žena Ježíše olejem a vyznala: Ty, který se vydáváš na cestu utrpení, ty jsi pravý král! Teď naznačuje, oč tu jde, žena z pohanů, žena Pilátova. A možná víc pro nás než pro něj zní její poselství: Pozor! Právě tenhle odsuzovaný je ten skutečný spravedlivý! Zní to jak ta nejhorší noční můra, ale je to právě tak: Vládu spravedlnosti přináší ten, který nasadil sebe sama a šel cestou utrpení. Trpěl pod Pontským Pilátem. Na sobě snášel tíhu lidské nespravedlnosti, politické krátkozrakosti, náboženského fanatismu a manipulace.

Co jsi zač? Jsi král Židů? Ženy z tohoto příběhu nás směřují k vyznání: Když nám kraluješ ty, který's nesl kříž posměchu a osamění až do smrti, nekraluje už nad námi a naším životem žádný protřelý vladař, sledující jen svůj vladařský klídek a prestiž. Když nám kraluješ ty, nekraluje nám ani křik zmanipulovaného davu ani nespravedlnost. Když nám kraluješ ty, nekraluje nám už ani samotná smrt.

Proto ve velikonočním jitru právě ženy potkávají tohoto krále jako první. A slyší od něj: zdravý buďte! Zdravý buďte, když rozumíte, že cesta povelikonočního Vítěze je cestou právě toho poníženého krále Židů.

Amen

MODLITBA

Ty jsi hoden žehnání a chvály, tvoji moc a sílu slavíme. Před tebou se, Pane Kriste, králů Králi, dobrovolně skláníme. Amen

PÍSEŇ č. 324 Pane, ty jsi hoden chvály (nebo č. 632 Neskládejte v mocných naději)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš ukřižovaný a přec vítězný Králi, ty jsi stál na cestě kříže po boku všem strádajícím, poníženým, nespravedlivě osočovaným i po právu odsuzovaným. Ve tvém jménu proto předkládáme i tyto prosby:

Prosíme, ať zvěst o vykoupení v Kristu zasahuje lidi v jejich nesvobodě a spoutanosti.

Prosíme za pokoj a mír mezi národy. Mezi příslušníky různých křesťanských vyznání i různých náboženství. Prosíme za tvůj lid a jeho jednotu v pravdě i solidaritě. Prosíme za ty, kdo svou víru musí osvědčit uprostřed pomluv, předsudků a pronásledování.

Prosíme za mocné tohoto světa, za ty, kdo spravují tuto zemi. Za ty, kdo soudí, za ty kdo mají bránit nespravedlnosti a trestat. Za ty, kdo ovlivňují veřejné mínění, za všechny, jejichž rozhodnutí dopadají na život druhých.

Prosíme za trpící, postižené i za ty, kdo jim v jejich utrpení slouží. Prosíme za opuštěné, zapomenuté a přehlížené. Prosíme za vězněné, pronásledované, odsouzené. Prosíme za chudé.

Prosíme za ty, které tíží jejich vina a svědomí. Prosíme za ty, kdo ztratili někoho blízkého, za ty, které zaskočila smrt.

Pro Ježíše Krista nás vyslyš, když se modlíme: Otče náš...
Amen

POSLÁNÍ

Jestliže jste hanobeni pro jméno Kristovo, blaze vám, neboť na vás spočívá Duch slávy, Duch Boží. Ale ať nikdo z vás netrpí za vraždu, za krádež nebo jiný zlý čin anebo za intriky. Kdo však trpí za to, že je křesťan, ať se nestydí, ale slaví Boha, že smí nosit toto jméno. (1Pt 4,14-16)

POŽEHNÁNÍ

Jako požehnání slyšme slova Vzkříšeného:

Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku!
Amen

PÍSEŇ č. 660 Buď Bohu všechna chvála

UŽ JSI VIDĚL ABRAHAMA?

VSTUPNÍ SLOVA

Nedoufejte v knížatech, v lidského syna, v němž není vysvobození. Odejde duch jeho, navrací se do země, téhož dne hynou všechny úmysly jeho. Blahoslavený ten, jehož spomocník jest Bůh silný Jákobův, jehož naděje jest v Hospodinu Bohu jeho.
(Ž 146) Amen

PÍSEŇ č. 146 Chval, má duše, Hospodina

MODLITBA

Jsme tu, Pane, abychom si připomněli, co všechno jsi pro nás udělal. Smíme se opírat o tvou věrnost. Můžeme počítat s tvým slitováním. Když nás zmůže únava, jsi občerstvující posilou. Když zabloudíme, nacházíš nás jako dobrý pastýř. Když nemáme na to, abychom doufali, stáváš se zdrojem nezníčitelné naděje. Když posuzujeme, jak moc druzí jednají správně, nahlas připomeneš, že ty jsi soudce, nikoli my. Když námi zmítají pochybnosti, chceš je uslyšet a odpovědět na ně. Vyznáváme, že jsi takovouto blízkost zjevil v příběhu Ježíše Krista, a věříme, že jí můžeš obdarovávat i nás – dokonce i tehdy, když s tím sami neumíme počítat. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z První knihy Mojžíšovy, 22. kapitoly, od verše 1. do 4. a pak od 9. do 14.:

Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet...

PÍSEŇ č. 440 Ozvi se, Pane můj

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z Evangelia podle Jana, z 8. kapitoly, od verše 51. do 58.:

Ježíš řekl: „Amen, amen, pravím vám, kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky.“ Židé mu řekli: „Tedy jsme poznali, že jsi posedlý...”

Ježíš stojí na chrámovém nádvoří a vede napínavou **rozpravu**. **O životě, o smrti** a o tom, co má v životě takovou budoucnost, že s tím ani smrt nic nenadělá. Možná na takové hovory nemáme čas každý den, ale v neděli, v den Páně – v den Pána Ježíše, je dobrá příležitost si takové otázky položit a hledat na ně odpověď. Je tedy v té evangelijní scéně nějaký prostor i pro nás? A kde?

Potíž Janova vyprávění působí to, že ty, kdo Ježíše prostě neberou a namítají, že je to jinak, nebo ho obviňují ze klamavé propagandy a lži, označuje evangelista jako "židy". Tedy jako příslušníky jiné náboženské skupiny. Jiné už pro něj a ještě víc pro nás. A právě nám se může stát, že své místo zaujmeme příliš lehce po Ježíšově boku. A už stojíme na straně pravdy proti lži. Na straně světla proti temnotě. Nám to je jasné, ti druzí jsou ignoranti, oči i srdce mají zastřené závojem neporozumění...

Evangelista Jan rád píše scénář svých hovorů s Ježíšem takhle schematicky černobíle. Abychom si ovšem své místo v životě a tváří v tvář Ježíši neusnadnili, aby bylo místo i pro naše problémy, pojďme si tam jakoby připsat svou roli. Pojďme si tam stoupnout. Ne ovšem jako nezúčastnění pozorovatelé, ani jako ti, kdo po boku Ježíše už mají všechny problémy vyřešené a otázky zodpovězené. (Pokud tu někdo takový je, klidně může odejít...)

Pojďme si tam stoupnout jako ti, kdo také potřebují Ježíši sdělit, jak to vidí, namítat mu, že udělali jiné zkušenosti, než on říká, a slyšet jeho oslovení... Koneckonců, Ježíš se dohaduje s židy, kteří mu **uvěřili**. Tedy i ti, kdo se jeho slovem nechali pozvat k víře a svůj život nasměrovali podle jeho slov, se dostávají do role jeho hlasitých oponentů.

Když jsme se teď k té diskutující skupince připojili, nejprve se rozhlédněme, **kam jsme se to dostali**: Ten hovor je veden na **nádvoří jeruzalémského chrámu**. A jeruzalémská chrámová hora byla podle staré tradice právě tou horou, na níž Abraham vystoupal, aby tu podle Hospodinova příkazu obětoval Izáka. Právě na této hoře se (třetího dne) zcela překvapivě ukázalo, že Hospodin, Bůh Abrahamův, nechce lidskou oběť. Vždyť tam sám ukázal na beránka obětního...

V Bibli se chrámu také říká „dům Boží“. Je to místo, které Bůh vyvolil, aby mu tu společenství víry sloužilo, v důvěře, že on je nablízku. Tady jste u mne doma. Ne kvůli tomu, že to je posvátné místo – ale protože vás k sobě domů zvu.

To ujištění „Jste u mne doma“ i pozvání „U Boha je pro vás otevřeno“ bylo hodně nahlas a hodně jednoznačně slyšet právě od Ježíše. Právě tím Ježíš vzbudil víru a očekávání, když dával lidem zažít: Boží domov není vzdálený, ale docela nablízku.

Tady teď stojíme, obklopeni chrámem, Ježíšovými slovy, i příběhy z té hory. Tady stojíme a posloucháme, jak Ježíš říká: *Bude-li se kdokoli držet mého slova, smrti neuzří na věky.*

Je to zaslíbení, je to pozvání. A dá se mu hodně lehce namítat. Stačí přizvat všechny své špatné zkušenosti. Čím je člověk starší, tím jich má víc, a zástup oponentů se rozroste na tisíce. Copak si, Ježíši, s těmi tvými slovy každou chvíli nenabijeme ústa? Copak se, Ježíši, už někde podařilo natrvalo zvítězit lásce nad nenávistí? Copak si v tomto světě i v lidských srdcích daleko rychleji nezíská místo vychytralost, která myslí hlavně na sebe? Copak lidské rozhodování neurčuje v rozhodujícím momentu strach ze silnějšího? Copak se v životě nedaří nej-líp těm, kdo pochopili, jak to v naší době chodí, a podle toho se uměli zařídit? Poklonkovat na správnou stranu a nahlas se přidat k právě panujícím názorům? Copak nám čas nebere síly, nepřipomíná nemilosrdně, že stačíme na čím dál míň věcí? A – copak si stejně každého nakonec nevezme smrt?

Námitek, podložených konkrétními, často velice bolavými zkušenostmi, by tu opravdu bylo víc než dost. A ve světle těch námitek se Ježíš opravdu jeví jako lhář. To neznamená jen, že si vymýšlí, ale též, že se snaží zaujmout lákavými hesly, strhnout tak za sebou dav a od-

vést je do záhuby. Jako krysař, který svůdnou hrou na flétnu odvádí ve známé bajce zástupy.

Ježíšovi oponenti mají ještě navíc docela zbožný argument: *Copak jsi, Ježíši, větší persona než praotec Abraham? Koho to ze sebe děláš?* Mluvíš líbivě jako svůdce, tvá řeč je nebezpečná jak krysařova flétna... Abraham umřel, proroci umřeli, nikdo se nevyhnul setkání se smrtí. Setkání s tou, která nakonec bere všechno. Jak můžeš tvrdit, že zrovna tyje slova ubrání před smrtí?

Čím podloží Ježíš svou důvěryhodnost? Čím dokáže, že je víc než Abraham? Ježíš nezačne vytahovat z rukávu trumfy a dokazovat, že je mocnější prorok, správnější náboženský vůdce, bohuľibější svědek. Jeho odpověď říká něco jiného: Jestli to v nějakém spojení opravdu životodárně zajiskřilo, jestli lze v nějakém příběhu vystihnout, jak je to se smrtí a s životem, a jestli lze v nějakém příběhu vystihnout, jak se Bůh stává člověku domovem – **tak je to v příběhu Abrahama – a v příběhu mém.**

Když Abraham kdysi na téhle hoře zajásal, když tady zjistil, kdo to je Hospodin a že on je opravdu člověku nadějí, dokonce i nadějí proti smrti, zajásal jako ten, kdo dohlédl k mému příběhu a zahlédl můj den... Jako bychom se s Abrahamem napříč časy potkali a pozdravili, říká Ježíš.

Cože? Diví se oponenti: vždyť **ti ještě není padesát, a viděl jsi Abrahama?** Padesátce se, jak známo, říká „abrahamoviny“. V spřáteleném Nizozemí dokonce protestanti o padesátiletých říkají: ten už viděl Abrahama. Ježíš se ale, jak známo, padesátin nedožil. Jak tedy může „vidět Abrahama“? Jak může dosáhnout na jeho zkušenosti, na jeho úroveň? *Abraham zajásal jako ten, kdo zahlédl můj den*, odpovídá Ježíš. Den Abrahamova jásotu na hoře Morija, den Abrahamova rozpoznání, že je všechno jinak, než se dosud jevílo, nese stejné označení jako den překvapivého vítězství Ježíšova. **Třetího dne** se Abrahamovi ukázalo, že Hospodin není krvelačné božstvo, které se živí krví našich potomků, ale že nám budoucnost otevírá jako překvapivý dar. A třetího dne se na Ježíši ukázalo, že smrt nemá poslední slovo. Že lidská nenávisť nezvítězila nad Boží láskou. Že smrt nezvítězila nad budoucností, otevřenou tímhle Božím svědkem.

Tohle jak zjevení zajiskřilo na chrámové hoře, když si tu skrze časy podávají ruce Ježíš a Abraham. Překvapení, že Bůh Abrahamův a Otec Ježíšův je v kritickém momentě o krok před námi: o krok před našimi představami, před našimi stokrát ověřenými zkušenostmi i vlastními možnostmi.

Nám, co se k té debatě připletli a mohli v ní uplatnit své připomínky, se tu vyřizuje: Čtete si i ty příběhy o Abrahamovi jako příběhy toho Boha, jehož blízkost potkáváte kolem Ježíše. Poslouchejte je s důvěrou, že i když zní křik a halas nesčetných špatných a hořkých lidských zkušeností, jichž jak známo s ubíhajícím časem přibývá, přece má cenu věřit tichému hlasu, který vedl a překvapoval Abrahama a který ztělesňoval Ježíš. Poslouchejte je jako blízkost pokoje, který vyhání z lidských srdcí strach a vysvobozuje z pocitu, že naše životní úsilí nic nezmuže a nic neznamená. Poslouchejte je jako ujištění, že člověk nemusí své postoje měnit podle hesla 'kam vítr tam plášt', ale že může následovat Ježíše. Včas i nečas. Poslouchejte je s důvěrou, že Ježíšův příběh se pro nás stává Božím domovem. Blízkostí Boha, který dává zhlédnout: Však ona láska nad nenávistí třetího dne zvítězila – a v posledu zvítězí natrvalo. Však tu na světě nejste jen proto, aby vás omílal ubíhající čas a nakonec si vás vzala smrt, ale abyste poznali a potkali blízkost Boha, u něhož máme domov. Amen

MODLITBA

Děkujeme, Pane, za překvapivé ujištění, že jsi nám ve svém Kristu blízký. Děkujeme, že probíráš víru ze zmámenosti a život ze zajetí skeptických prostředků. A děkujeme za očekávání, s nímž nás teď posíláš doprostřed každodenních okolností. Amen

PÍSEŇ č. 648 Kristus je má síla (nebo Svítá č. 396, Zněl pláč noci té)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Tvé Slovo, Pane, z nás tvoří posluchače tvého příběhu. Prosíme za toto společenství i celou tvou církev: ať tu má vždy rozhodující slovo právě toto jedinečné poselství. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Tváří tvář Ježíši bylo možno vyslovit pochybnosti i námitky. Dávej nám odvahu přicházet otevřeně s tím, čemu nerozumíme. A pastýře i učitele církve chraň před nabubřelostí a sebejistotou majitelů pravdy. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Tvé evangelium proráží cestu časem. Prosíme za ty, kdo ustrašeně a rezignovaně sledují, jak jim přibývají léta, a žijí s pocitem, že jsou na světě čím dál zbytečnější. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Obdarovááš víc, než si dokážeme připustit. Prosíme za ty, kdo dosáhli v životě úspěchů, bohatství, postavení. Chraň je před namyšleností a arogancí. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Obdarovals nás i tím, že smíme žít v bezpečné, svobodné a blahobytné části světa. Prosíme za ty, kdo přišli o domov kvůli válce, nenávisti a kořistnictví silnějších. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Otvírej naše srdce, abychom vždy znovu hledali, s kým potřebným se sdílet. A komu skutkem dosvědčit tvé milosrdenství. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Cestu záchrany jako cestu k tobě a tvé budoucnosti otevřel tvůj Syn. Jako jeho učedníci a následovníci se nyní společně modlíme: Otče náš...
Amen

POSLÁNÍ

Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství ducha, je-li jaký soucit a slitování: dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. (F 2,1-4)

POŽEHNÁNÍ

*Milost Pána našeho Jezukrista, láska Boží a účastenství Ducha
svatého se všechněmi vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 568 Život nám ubíhá

VÍRA PŘEKONAVÁ PŘEKÁŽKY

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen
Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Ovinuly mě provazy smrti, zachvátily mě dravé proudy toho Zlého. V soužení jsem vzýval Hospodina, k svému Bohu jsem volal o pomoc. Uslyšel můj hlas ze svého chrámu, mé volání proniklo až k jeho sluchu (Ž 18,5-7). Amen

PÍSEŇ č. 492 Voláme z hlubokosti (1-6.16-18)

MODLITBA

Chválíme tě, Pane Bože náš, za to, že můžeme slyšet tvůj hlas. Voláš nás z temnoty noci do nového dne, ze shonu a dřiny k odpočinutí, z beznaděje k dobré budoucnosti. Voláš nás, když na tvůj hlas čekáme, voláš nás i tehdy, když nečekáme, protože nemáme čas, jsme unaveni a po mnohých neúspěších často už docela zahořklí. Nejsi takový, jak bychom si přáli. Na naše modlitby odpovídáš mnohdy jinak, než čekáme. Vždycky však zůstáváš dobrý a plný milosrdenství, v tobě není nic zlého. Za to my býváme zlí. Dostáváme se do všelijakých neblahých závislostí a nevíme, jak z nich ven. A přece tvá pomoc je blízko. Zůstáváš nám věrný, i když si to vůbec nezasluhujeme. Příkladem tvé věrnosti je také dnešní naše shromáždění, v němž k nám opět chceš mluvit. Dej nám, abychom v existenci tvého lidu na tomto světě spatřovali tvou lásku, kterou všichni jako živou vodu ke svému životu potřebujeme, abychom nežíznili. Dej nám svého Ducha svatého a tak způsob, aby i dnes zaznělo tvé Slovo o milosti, která jediná mění naše životy k dobrému. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno u proroka Izajáše, v kapitole 44., od verše 1. až do 8.:

A nyní slyš, Jákobe, můj služebníku, Izraeli, jehož jsem vyvolil...

PÍSEŇ č. 263 Těš se z Krista Krále, dcero Siónská (1-5)

KÁZÁNÍ

Biblickým textem dnešního kázání je oddíl z Evangelia podle sepsání svatého Marka, ze 7. kapitoly, od verše 24.–30.:

Vstal a odešel odtud do končin týrských. Vešel do jednoho domu...

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé! Prvním Ježíšovým činem u evangelisty Marka je uzdravení posedlého člověka v Kafarnaum. Takto vysvoboditelsky, jakoby lékařským zásahem, se projevuje Boží vláda, která k nám přichází v Ježíši: *posedlý člověk je uzdraven*. Ježíš má takovouto zvláštní moc. Není to moc zákoníků, kteří odkazují na Boží zákon a tak skrze něj vedou k poslušnosti Božích přikázání. Sami přece dobře víme, že žádný zákon, ani ten Boží, nestačí na obrovskou sílu zla. Potřebujeme víc, potřebujeme někoho, kdo je silnější než zlo, kdo zlu nepodlehne. Proto Ježíš hned na samém začátku své veřejné činnosti svádí boj s ďáblem, s tou tajemnou mocí, nad níž, přichází-li jako Spasitel lidí, musí zvítězit. V Ježíši se uskutečňuje Boží vláda. Nemocní a zlem posedlí lidé jsou uzdraveni, osvobozeni k novému životu.

Avšak evangelisté neopomenou zdůraznit, že Ježíš začal zachraňovat nejprve Židy. Ne že by mu pohané, kteří o Pánu Bohu nic nevěděli, byli lhostejní. Boží strategie je od začátku taková, že se nejprve obrací k Židům, ale po nich přijdou na řadu také pohané. A tak když ti první, farizeové a zákoníci, duchovní představitelé židovského

národa, Boží pomoc odmítají, odchází Ježíš (po delším čase svého působení mezi svými) – jak je zřejmé ze souvislosti našeho textu – do krajiny Týru a Sidónu, tedy mezi pohany.

Dnešní příběh o uzdravení dcery pohanské ženy je vlastně Ježíšovou reakcí na zklamání s těmi prvními, se Židy, kteří viděli zlo hlavně v *tom vnějším*, třeba v neumytých rukách před jídlem. Úplně zapomněli na to, že zlo vychází především z našeho srdce. Zlo, jak o tom svědčí první kapitoly Bible, *má svůj původ v nás lidech*. To my se svobodně rozhodujeme Pána Boha neposlušovat, a tak sami volíme zlo, které Bůh nechce. Nevolíme dobro, které Bůh chce. A ještě si při tom bláhově myslíme, když se od Boha emancipujeme, že budeme svobodní. Ale ve skutečnosti se tím dostáváme do různého otroctví. Zlo nad námi vítězí.

V té pohanské krajině, Týru a Sidónu, vešel Ježíš do jednoho domu. Nechtěl, aby o tom někdo dověděl. Ale marně, lidé se stejně dověděli, že sem přišel. Zpráva o tom se mezi nimi brzo rozšířila. Je to překvapivé, že k tomu došlo i zde, *mezi pohany*. Že právě tady, kde se to sotva dalo čekat, *nalézá Ježíš ohlas*. Něčeho podobného býváme občas svědky i u nás, v naší zemi, kde se křesťanská víra pro mnohé stala už jen mrtvým zvykem, symbolem staré doby – že se také *najednou, nečekaně, objeví zájem o Ježíše*. A často právě mezi těmi, kteří v Boha nevěří.

Tak i tam v okolí Týru. Jen co tam Ježíš dorazí, přichází za ním jedna žena a *prosí o uzdravení své dcery*. Napadne nás, že něco takového – takový projev důvěry – přece muselo Ježíše potěšit. Tím více nás zarazí, když v tom dnešním příběhu čteme, jak Ježíš jedná. Žena, matka, prosí o uzdravení své dcery. A to, co přijde, je jako ledová sprcha. Ježíš ji v jejím očekávání zklame. Navíc to učiní slovy, *která nám připadají nesmírně krutá*. „*Nech napřed nasytit děti, nesluší se vzít chléb dětem a hodit ho psům*.“ Přiznejme si, že něco takového bychom od Ježíše nečekali. Slovo tak zlé, přímo xenofobní! Vždyť Ježíš zde jedná a mluví přesně jako ti Židé, kteří se před druhými vychloubali svým vyvolením. Nazve pohany stejně, jak to tehdy bylo u Židů zvykem: *nečistými psy*. Nevystupuje zde Ježíš jako tvrdý nacionalista, zlý k cizím, tak jak to žel známe kolem sebe v naší zemi?

Ale co když chce Ježíš zjistit, zda v něm ta žena nevidí jen záračného lékaře, nebo jaká je její důvěra v něho: Zda ji ta nečekaná překážka – v podobě tvrdé odpovědi – od její žádosti a od důvěry v něho příliš rychle neodradí?

Hlavně bychom však měli mít na paměti, že Ježíš tímto svým postojem v podstatě jen pokračuje ve strategii a dosavadním Božím jednání, jak nám je představuje už Starý zákon. Hospodin si také nejprve vyvolil jen jeden lid, Izraele, ne ihned všechny národy. Právě na těch Izraelských chtěl celému světu ukázat své dílo záchrany a vysvobození. Oni měli být světlem pro ostatní národy. Byli tím světlem? Ale copak je to s námi dnes o tolik jiné? I když toužíme po tom, aby Krista hledali a nalézali další lidé, nové syrofenické ženy, přece se ve sborech soustředujeme především na ty, kteří pravidelně chodí do kostela.

Vraťme se však k té ženě. Naše sympatie jsou na její straně. Kdo nezná ten příběh a slyší jej poprvé, nepochybně trne, jak ona to Ježíšovo odmítnutí zvládne, zdali docela neztratí víru, s níž za ním přišla. Ale díky Bohu se tak nestalo!

Tu nás vede k zamyšlení, nejsme-li někdy jako tehdejší Židé, kteří si byli příliš vědomi svého duchovního prvenství. Co když se hledající lidé setkávají i v našich sborech s křesťany, kteří jako by byli lepší než druzí, třeba jenom proto, že chodí pravidelně do kostela. Nejsme někdy my sami pro druhé překážkou na jejich cestě k víře? Ježíš však navzdory mnohým chybám svých vyznavačů chce i dnes přicházet k člověku skrze církev, v níž se pravidelně zvěstuje Boží slovo. A tak si jen můžeme přát, aby se noví hledající lidé nenechali odradit chybami církve, která tak často dává přednost vlastním dětem před cizími a novými. Tak jako se nenechala odradit ta žena v krajině Týru.

Ta syrofenická pohanka pokorně přijala tu zvláštní Boží strategii, ve které sám Bůh určuje, kdo je první a kdo druhý. Naléhat však nepřestala: „*Ovšem, Pane, jenže i psi se pod stolem živí z drobtů po dětech*“. Ježíš jí řekl: „*Žes toto řekla, jdi, zlý duch vyšel z tvé dcery*.“ Víra, která uznává přednost vyvoleného národa, ale která se nevzdává a vytrvale dává najevo, jak i ona Ježíše potřebuje, je odměněna. Její dcera je uzdravena. Zlý duch je z ní vyhnán.

Rozumějme tomuto biblickému příběhu i v tom smyslu, že něco podobného ve víře můžeme prožívat i my dnes. A to tehdy, když se

modlíme k Bohu o to, aby naši drazí a milí byli uzdraveni. Příklad té ženy nepochybně vede k naléhavým a vytrvalým modlitbám (docela ve smyslu Ježíšových slov o vyslyšení proseb z kázání na hoře; Mt 7,7-11).

Hned nás však napadne: ale co když Pán Bůh *naši modlitbu nevyslyší* tak, že by naši nemocní byli uchráněni smrti? Otočíme se k Pánu Bohu zády, tak jako to mohla učinit ta syrofenická žena, a *skoncujeme s vírou v Boha*? Ta pohanská žena věřila dál. V tom nám může být příkladem. Spolehněme se, že Pán Bůh naše modlitby vždycky slyší, i když je nejednou vyslýchá jinak, než jsme si přáli. Třeba tak, že upevní naši víru v něho, abychom ji neztratili, i když budeme muset projít až nesnesitelným utrpením, které by nám víru v Boha mohlo vzít. Odpoví na naše modlitby tak, že zůstane s námi a posílí nás, abychom mohli svůj kříž unést. Nikdy nejsme Bohem opuštěni. Nikdy nejsme tomu Zlému vydáni napospas. Pán Bůh dobře ví, jaká je naše bolest a trápení, a je v tom všem s námi. Tak jako byl se svým Synem, i ve chvíli, kdy Ježíš volal „Bože můj, proč jsi mne opustil?“, a třetího dne ho vzkřísil z mrtvých. I to patří k evangeliu, které můžeme a máme z tohoto oddílu slyšet. Jednou definitivně zničí všechno zlo.

Ještě jednu dobrou zprávu (evangelium) odsud můžeme slyšet. V tomto oddíle je naznačeno, co se pak naplno uskutečnilo, když Ježíš dokončil své dílo spásy: Jeho obětí na kříži a jeho vzkříšením bylo zrušeno i to dosavadní „pořadí“. Definitivně padla i ta předběžná hradba mezi Židy a pohany. A padají i všechny ostatní hradby, náboženské i světské. Hradby mezi křesťany a muslimy, mezi námi domácími a všelijakými přistěhovalci... Už nejsou „naši“ a ti vzdálení, děti a psi. Božím vyvoleným lidem jsou nyní všichni lidé, všechny národy, Židé i pohané. Všichni stejně jsou zváni ke spáse. Všichni mají pocítit Boží lásku, pomoc a vysvobození a tak poznat pravého Boha. Nikdo už nemusí být ovládán zlem, každý může být uzdraven, a osvobozen. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, v našich životech je mnoho zlého. Chceme být lepší, ale nejde nám to. Jsme slabí, neblaze jsme stále na něčem tak závislí, až tomu otročíme. Znovu nás z toho všeho zlého vytrhuj, aby-

chom jako svobodní lidé mohli osvobodit a věrohodně vést druhé k tobě. Amen

PÍSEŇ č. 402 Komu milo spasení (1-4.12-15)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš milostivý Bože, dennodenně zápasíme o svou víru, abychom ji neztratili v náporech zla a hříchu, který se nás tak snadno zmocňuje. Děkujeme ti za to, že nás stále držíš při sobě, my sami bychom se ve tvé blízkosti neudrželi. Prosíme za všechny ty, kteří se nemohou o nikoho opřít, protože nemají, kdo by je měl rád, kdo by si jich všimnul. Dej, abychom do světa výkonů, jimiž se lidé tak rádi chlubí, vnášeli službu a lásku, a viděli předně druhé a ne jen sebe. Prosíme za manžele, aby si dokázali jeden druhého cenit víc nežli sebe. Prosíme za učitele a učitelky, aby mohli být svým žákům příkladem dobrého jednání. Posílej nás za lidmi, kteří potřebují slyšet dobré slovo. Za těmi, kteří jsou nemocní, aby věděli, že na ně vždycky někdo myslí. Prosíme za ty, kteří umírají, aby nemuseli umírat v beznaději. Nechat' všem lidem v životě i ve smrti svítí světlo tvé přítomnosti. Prosíme za ty, kteří trpí ve světě, za všechny oběti katastrof. Dej, abychom jim dokázali podle svých možností i na dálku pomáhat. Prosíme za ty, kteří trpí pro spravedlnost, za křesťany v zemích, kde i dnes jsou lidé pro víru v tebe pronásledováni. Dej, abychom při vši určitosti své víry byli ohleduplní k těm, kteří jinak věří a myslí. Pane, ty znáš naše srdce i naši mysl. Vyslychej naše modlitby skrze Ježíše Krista, našeho Pána, v jehož jménu k tobě voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože se mne zmocnil Kristus Ježíš. Bratří, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je pře-

de mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši... My máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všechno si podmanit. (F 3,12-14.20-21)

POŽEHNÁNÍ

Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi. Amen

PÍSEŇ č. 398 Aj, jak jsou milí tvoji příbytkové (1–5.10–12)

O ZABITÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi!

*Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě... Hospodino-
nova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost srdci. Hospodino-
vo přikázání je ryzí, dává očím světlo. (Ž 19,8–9) Amen*

PÍSEŇ č. 442 Pane, dnešek je den chvály

MODLITBA

Svatý Bože, náš Pane a Otče, přicházíme za tebou se vším, co k nám patří – se svými radostmi i starostmi, s tím, nač myslíme s uspokojením, i s tím, zač se stydíme. A prosíme tě, odpusť nám náš hřích zpronevěry, malé víry, nedůvěry vůči tvému Slovu, která nás sráží a brání nám stát se solí této země.

Dej nám poznat, co je dobré, a dej nám sílu, abychom to dobré dovedli žít. A pomoz nám unést onu nesnáz, když to tvé dobré bude pro nás obtížné a pro naše okolí neobvyklé.

Pane, očekáváme na tebe, očekáváme, že nás ty sám posílíš a povzbudíš. Prosíme, užij k tomu dnešních bohoslužeb, písní, čtení, modliteb i kázání, a také společenství těch, kdo spolu s námi hledají tvou blízkost, víru a naději. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První biblické čtení je zapsáno v První knize Mojžíšově, ve 4. kapitole, v prvních osmi verších:

I poznal člověk svou ženu a ta otěhotněla a porodila Kaina...

KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které je základem kázání, je z Evangelia podle Matouše, z 5. kapitoly, verše 20. až 26. Jsou to slova Pána Ježíše Krista:

Pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského...

Život je krásný. Život je tajemstvím, které chrání Pán Bůh sám. A lidský život je asi třeba především chránit před člověkem. Proto přikázání *Nezabiješ*. Prosté a jasné. Je to dobrý zákon – zákon je dobrý, když chrání život. A když je stručný – čím kratší, tím lepší, protože mu rozumíme, protože si ho dokážeme zapamatovat a protože se hůře dá obejít, přerušit nebo se z něj vymluvit.

Každý zákon se ovšem dá nějak vykládat. Někdy máme dojem, že po takových výkladech nakonec nevíme, jestli ten zákon vůbec ještě platí anebo jestli neznamena něco přesně opačného.

Když však vykládá, komentuje zákon Ježíš, spíše jeho důsledky dovádí dál a hlouběji – je to spravedlnost, která přesahuje chápání těch nejspravedlivějších.

Zrovna u přikázání *Nezabiješ* můžeme pěkně pozorovat, jak se jeho pojetí postupně rozšiřovalo. Zprvu mu Izraelci rozuměli jako zákazu svévolné vraždy. Samozřejmě je nevztahovali na válku ani na trest smrti. Teprve později začali přemýšlet, zda jej nechápat absolutně, a dnes nám promlouvá do úvah o euthanazii, interrupci i ochraně zvířat.

Ježíš jde ještě dále. Život je totiž bohatší fenomén a nelze ho omezit na pouhé fyzické přežívání. Snižovat druhého člověka, brát mu jeho důstojnost, naději a svobodu, upírat mu právo na Boží lásku znamená ničit ho, deptat a ubírat na jeho životních silách. To je zakázáno! *Nezabiješ* žádným – ani záludným způsobem, dobře maskovaným psychickým terorem, mobbingem, pohrdáním a posměchem. (Ve starších

výkladech převažovalo varování před hněvem. Hněv býval pro křesťany něčím nepřípustným a zakázaným. Ovšem, emoci se nelze ubránit a nějaká míra hněvu patří k duševnímu životu každého z nás. Ježíš však nemluví o emoci, nýbrž o cíleném útoku na bližního.)

Ježíš dosah prikázání Nezapomeneš nevdaně rozšiřuje. „Kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu“ – zasluhuje tedy trest tvrdší, než jakého je jakákoli lidská autorita schopna. Úplně nás to deptá: Tak se třesme! Pozor na myšlenky, projevy verbální i neverbální, pozor na vztahy k bližním! Řeknete si: Ruce pryč od bratra, od kontaktu s ním se dá nadít jen průšvihů! – Jenomže taková opatrnost přece vůbec nejde dohromady s Ježíšem, jak ho známe z evangelií! Opatrnicky si hlídat vlastní čistotu? Utíkat do jakýchsi chladných odtahovaných vztahů, povrchní zdvořilosti, do úzkostlivé kukly vztahů-nevztahů? Co je to nakonec jiného než jen převlečená spravedlnost zákoníků a farizeů, která hlídá sama sebe i druhé, ale nežije, nezpívá, vyhýbá se rizikům, ale také setkáním a tím i bolesti, vyznání vin a novým cestám? Jaký ubožácký život vedeme, pokud usilujeme jen o zachování vlastního života!

Ježíš po nás nechce, abychom jednali v sebeobraně víry, ale ve svobodě víry. Ježíšovi nejde o to, abych si nezadal, abych proplul nástrahami komplikovaných vztahů bez odřenin a šrámů. Upozorňuje na to, jak hluboce a citlivě nás naše vztahy zasahují, ale neradí dávat ruce pryč a utéci do poustevny. Tady právě přichází nový motiv v jeho řeči, který spojuje s dříve řečeným: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a rozpomeneš se, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem...“ – Ten dar na oltář, to je vztah k Bohu. Vztahuješ se tedy ke svému Bohu, chceš být přijat, ujistiš o lásce, o tom, že jsou věci v pořádku, jsi na správném místě, za tebou čisto a před tebou naděje. Všechno mezi tebou a Pánem Bohem je v pořádku. Tak to vidíš, tak to cítíš – ale najednou se rozpomeneš, že tvůj bližní má něco proti tobě. No, to je úžasné! Že to Ježíš řekne zrovna takhle! Já třeba nemám nic proti svému bližnímu, ale on proti mně – a já nad tím nemohu mávnout rukou, já se tím mám zabývat! Žádné „ruce pryč od bratra“, naopak, musím se zajímat, musím se tím zabývat a nesmí mi být jedno, co se s ním děje. Třeba má Ježíš na mysli případ, kdy ten druhý si zasluhuje můj hněv, skutečně se provinil. Úzkostlivě

se chráním dát mu to najevo, ale to nestačí. Nic nedělat – to možná není obdivuhodné zvládnutí emocí, ale sebespravedlivé mlčení, projev lhostejné nadřazenosti. Teď ho nemůžeš nechat být, toho zatraceného bráchu! Hledej ho, vyjdi k němu a nemysli, že je všechno v pořádku, když ty sám máš čisté svědomí. Rozpomeň se, nemá-li on něco proti tobě a nenech to spát! Jdi mu vstříc, nečekej, až on se odhodlá, a mluv s ním na rovinu, ano, ano, ne, ne. Nezabiješ svou zlobou, ale nezabiješ ani svou lhostejností. Vždyť nenajdeš-li a nezískáš svého bratra, ztratíš svého Boha.

Ježíš jako by se nově podíval na starý příběh Kaina a Ábela. Tam šlo o vztah každého z bratrů jednotlivě k Bohu a o vztah mezi nimi navzájem. Hospodin přijal oběť Ábelovu a oběť Kainovu nepřijal. Nevíme proč. Kain se však rozzuřil a zcela nesmyslně zabil svého bratra. Namísto aby se hádal s Bohem, obořil se na bratra, který s tím neměl přece nic společného. Ábel je v tom příběhu naprosto pasivní. Nic neřekne, neudělá, jen poslouží jako obraz dokonalosti, které Kain není schopen dosáhnout, a proto ho přivádí k zuřivosti. Ježíš svým příběhem nabízí obraz nového Ábela – který nemlčí a nepřihlíží, nýbrž jde za svým (nepřijatým, zatraceným) bratrem, nechává ležet svůj dar, svou oběť, protože být při svém bratrovi v jeho neúspěchu a trápení je pro něj důležitější než pěstovat vlastní vztah s Bohem.

Nalezneš-li svého bratra, najdeš i svého Boha. Pravá bohoslužba je cesta za ztraceným (zatraceným) bratrem (a sestrou). (Proto se Ježíš tolik raduje ze setkání s hříšníky.) Pravá bohoslužba je život, který se líbí Bohu, a ten se netráví v závětrí, v úzkosti o darovanou (a dobře zakopanou) hřivnu víry, ale v otevřenosti, vydanosti, na cestě nikoli k soudu, ale k setkání. Amen

MODLITBA

Pane Bože, dej nám tu odvahu žít svobodně a radostně v síle Kristova Ducha! Amen

PÍSEŇ č. 684 Učiň mne, Pane, nástrojem
(nebo č. 384 Pomož mi, můj Pane
nebo Svítá č. 207 Pokušení svatého Antonína)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, ochraňuj naše srdce, když nás posednou běsi zloby a nenávisti, když druhé deptáme, ohrožujeme, utiskujeme a vydíráme. Přimlouváme se za slabé, kteří jsou v nevýhodě, dostávají se do tísně, jsou vytlačeni – na silnicích, v konkurenci, v zápase o přízeň, o místo na slunci, o pracovní příležitosti... Prosíme za ty, kdo jsou nemocní, zranitelní, kdo jsou opomíjeni... Pane, probouzej mezi námi odpovědnost, všímavost a ohleduplnost.

Společně prosíme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Bratří moji, jestliže věříte v Ježíše Krista, našeho Pána slávy, nesmíte dělat rozdíly mezi lidmi. Do vašeho shromáždění přijde třeba muž se zlatým prstenem a v nádherném oděvu. A vy věnujete svou pozornost tomu v nádherném oděvu a řeknete mu: „Posad se na tomto čestném místě“, kdežto chudému řeknete: „Ty postůj tamhle, nebo si sedni tady na zem.“ Neděláte tím mezi sebou rozdíly a nestali se z vás soudci, kteří posuzují nesprávně?

Poslyšte, moji milovaní bratři: Cožpak Bůh nevyvolil chudáky tohoto světa, aby byli bohatí ve víře a stali se dědici království, jež zaslíbil těm, kdo ho milují? Vy jste však ponížili chudého. Cožpak vás bohatí neutiskují? Nevláčejí vás před soudy? Nemluví právě oni s pohrdáním o slavném jménu, které bylo nad vámi vysloveno?

Jestliže tedy zachováváte královský zákon, jak je napsán v Písmu: „Milovati budeš bližního jako sám sebe“, dobře činíte. Jestliže však někomu straníte, dopouštíte se hříchu a zákon vás usvědčuje z přestoupení. Kdo by totiž zachoval celý zákon a jen v jednom přikázání klopýtl, provinil se proti všem. Vždyť ten, kdo řekl: „Nezvizoložíš“, řekl také „Nezabiješ“. Jestliže nezvizoložíš, ale zabíjíš, přestupuješ zákon. Mluvte a jednejte

jako ti, kteří mají být souzeni zákonem svobody. Na Božím soudu není milosrdenství pro toho, kdo neprokázal milosrdenství. Ale milosrdenství vítězí nad soudem. (Jk 2,1-13)

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 579 Ó Králi věků důstojný

O PŘÍSAZE ANEB O PRAVDĚ A DŮVĚŘE

VSTUPNÍ SLOVA

*Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha
svatého se všemi námi! Kéž se ti líbí řeč mých úst i to, o čem
rozjímám v srdci, Hospodine, má skálo, vykupiteli můj!
(Ž 19,15) Amen*

PÍSEŇ č. 111 Slavit budu Boha svého

MODLITBA

Hospodine, svatý Bože, jako přichází světlo po tmavé noci, tak tvé Slovo vnáší jasno doprostřed našeho vnitřního zmatku i do temnoty kolem nás. Už jsme si zvykli na nepřesné myšlení, na to, že nenazýváme věci pravými jmény, že rádi mluvíme ve dvojsmyslech, že umíme skrývat pohrdání či lhostejnost za pěkné řeči. Pane, je mnoho slov v našich ústech, často je pronášíme jako nic neříkající samomluvu, namísto aby šla přímo od srdce k srdci. Bože, zbav nás toho zlého pokušení, že řeč může být nástrojem klamu a manipulace, vrať čistotu našemu srdci i naší mysli! Dej, ať naše myšlení, slova i činy tvoří jednotu, abychom se vším dovedli vzepřít zlému a podepřít dobré. Prosíme tě o sílu tvého Ducha, ať v nás upevňuje víru – v pravdu, která spolehlivě platí a vítězí. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První biblické čtení ze Žalmu 12., kde od verše 2. do 7. čteme:

*Hospodine, pomoz! Se zbožným je konec, berou za své věrní
mezi lidmi...*

PÍSEŇ č. 383 Mne zajmi, Pane můj

KÁZÁNÍ

Jako druhé čtení, které bude základem kázání, poslyšte slova Pána Ježíše Krista, zapsaná v Evangeliiu podle Matouše, v kapitole 5., od verše 33. do 37.:

Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: 'Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu přísahy své.' Já však vám pravím, abyste nepřísahali vůbec...

Jsme-li postaveni před závažné rozhodnutí, spojujeme s ním přísahu, slib či závazek, prohlášení nebo smlouvu. Jsou věci, které vyžadují, abychom dali jakousi záruku, že je v nich možno se na nás spolehnout – že o minulosti vypovídáme pravdivě nebo že v budoucnu něco určitě splníme. Při našem způsobu života si těžko dovedeme představit, že bychom se mohli obejít bez závazků a smluv. Jak by asi vypadaly vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, kdyby nebyla uzavřena řádná pracovní smlouva? (Kolikrát různí gastarbajtři zakoušejí ústrky a křivdy, protože jim chybí opora ve smlouvě!) Co by to bylo za proces, v němž by se svědci nezapřísáhli vypovídat pravdivě? Co by to bylo za manželství, do něhož by muž a žena nevstupovali se slibem vzájemné věrnosti a podpory? Sliby, závazky a smlouvy považujeme bez dlouhého rozmýšlení za nezbytné, a dokonce toužíme po tom, aby se více dodržovaly a aby příslušné státní instituce neúplatně dbaly na jejich vymáhání.

To nás totiž trápí, že se sliby a smlouvy tak často porušují a nelze na ně spolehnout. Kolik bylo zahozeno manželských slibů věrnosti! Kolik kontraktů nedodrženo a faktury nezaplaceny! Kolik mezinárodních smluv se stalo cárem papíru! A kolik jich ještě porušeno bude! – A tak si uvědomujeme, že je tu hlubší otázka, než slib, přísaha a smlouva – otázka důvěry. Někdy máme dojem, že žádný doklad není potřeba, že se můžeme spolehnout. A jindy se bojíme, že ani s hromadou oštemplovaných papírů to dobře nedopadne. Důvěra, na té záleží. A Ježíš mluví právě o důvěře.

Dříve se lidé při svých přísahách a slibech dovolávali Boha – on měl dodat jejich slovům váhu, tu pravou závažnost; on měl zaručit,

že jejich slovo je pevné a pravdivé. Jakože je Bůh nade mnou! A jako výstraha proti zneužití bylo tu varování, že Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jméno bral nadarmo. Přitom nejde jen o to, Boží jméno nevyslovovat. Tomu se právě mnozí zbožní lidé v Ježíšově době chtěli vyhnout, a tak přísahali při nebi, při chrámu nebo při své hlavě – ale každý věděl, že je to jen opis, že přitom mají na mysli samého Hospodina, kterého vidí za těmito výrazy. Ačkoli se o Bohu přímo nemluvalo, každý věděl, že porušení takové přísahy je proviněním proti Desateru, proti Bohu samému.

Ježíš na to říká: *Nepřísahajte vůbec!* – To zní rozumně. Přísahat je riskantní. Sliby – chyby. A nejenže nás bližní nachytají při nějaké nespolehlivosti, ale ještě se musím bát, abych nebral Boží jméno nadarmo! Raději nepřísahat vůbec! K ničemu se nezavazovat, nic neslibovat! Jenže z hlediska toho druhého jsou to vytáčky, vyhýbavost, jakýsi nepevný rosol – co s tím?

Ježíš to myslí jinak – nedovolávejte se ani nebes ani chrámu ani své hlavy, protože nejen to všechno patří Bohu. Vy celí patříte Bohu, a vše, co říkáte a děláte, se k němu vztahuje. Nikdy se neobracíme slovem ani skutkem ke svému bližnímu, aniž by v tom Bůh nebyl přítomen, aniž by v tom nebyl zainteresován. Nepřísahajte vůbec – ne proto, abyste si nezahlavovali, ale proto, že všechna vaše řeč je vlastně přísahou. Nevezmeš jméno Hospodinovo nadarmo – to se netýká jen nějakých mimořádných, zvláštních okolností, závažných slibů a smluv, nýbrž vsí řeči, která vždycky nějak obsahuje aspekt důvěry, aspekt pravdy. A to je něco, s čím si nelze zahrávat (o Bohu se přitom vůbec mluvit nemusí).

Ježíš tady odkrývá odpovědnost, před kterou nemůžeme uniknout. I ten, kdo nechce vyslovit manželský slib, už je odpovědný za toho, koho k sobě citově připoutal. Nemohu se přece jen tak svévolně vzdálit tomu, s kým jsem se sblížil. Tomu, kdo mi dal svou důvěru.

Je tedy Ježíš naopak náročnější než vymahači splnění slibů a dodržení smluv? Vztahuje nárok pravdivosti a odpovědnosti na každé slovo, každý čin? Možná. Vypadá to tak. Docela určitě! Ale někde tam tušíme také velké ulehčení. Ježíš před námi otvírá svobodu dětí Božích – kdo se jím nechá oslovit, nemusí si úzkostlivě hlídat, co kde slíbil v jakém režimu závažnosti, co musí plnit a co může pustit. Kdo se jím

nechá oslovit, nemusí si úzkostlivě střežit svou nevázanost. Kdo se jím nechá oslovit, nalezne prostotu řeči, přímost svého **ano** a svého **ne**, v důvěře, že bude pochopen, přijat i se svými přehmaty a se svou nedostatečností.

Nemlčet, neuhýbat, nestáhnout se do sebe a nestarat se, nýbrž nalézt otevřenost srdce a přímost řeči – budiž vaše řeč *ano, ano, ne, ne* – budiž svobodná a pravdivá. Jediná záruka a základ vzájemné důvěry může být jen v řeči samé, v řeči podepřené skutkem, vždyť v biblických souvislostech slovo a čin jsou věrní blíženci. Základem důvěry je pravda sama, za kterou neseme odpovědnost. A nemáme-li tuto vnitřní odpovědnost, žádné vnější záruky nám nepomohou, i kdybychom se chtěli dovolávat Pána Boha.

O Bohu se mluvit ani nemusí, ale pravda sama, pravda, jejímž On je zdrojem a původcem, ta vykoná zdárné dílo – vytvoří most důvěry, porozumění a naděje. Amen

MODLITBA

Náš Pane, prosíme, dej nám žít, myslet, mluvit, jednat i setrvat v Duchu a v pravdě. Tak abychom byli věrní tobě, druhým lidem i sobě. Amen

PÍSEŇ č. 692 Temnou, divnou mlhou bloudím (nebo č. 500 Já chtěl bych, Bože můj)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, prosíme za ty, kdo se zaplétají do svých lží, polopravd, taktizování natolik, že už nevěří nikomu ani sami nevědí, kdo jsou. Prosíme za ty, kdo jsou obelháváni, svedeni, manipulováni, prosíme za oběti falešných slibů, prosíme za zklamané a podvedené.

Přimlouváme se za církev, tvůj lid, za náš sbor, abychom našli odvahu k pravdě, a to i tam, kde je pro nás nepříjemná, kde odhaluje naši slabost a selhání...

Prosíme za ty, kdo v sebezáchovné snaze a ve zmatku porušují pravidla a dostávají se na scestí, prosíme za uvězněné. Prosíme za ty, kdo na vzájemné důvěře staví, přimlouváme se za práci lékařů, vychovatelů, psychologů, kazatelů, novinářů...

Společně se modlíme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Kdo je mezi vámi moudrý a rozumný? Ať ukáže své skutky dobrým způsobem života, v tichosti, kterou dává moudrost. Máte-li však v srdci hořkou závist a svárlivost, nechlubte se moudrostí a nelžete proti pravdě. To přece není moudrost přicházející shůry, ale přízemní, živočišná, ďábelská. Vždyť kde je závist a svárlivost, tam je zmatek a kdejaká špatnost. Moudrost shůry je především čistá, dále mírumilovná, ohleduplná, ochotná dát se přesvědčit, plná slitování a dobrého ovoce, bez předsudků a bez přetvářky. Ovoce spravedlnosti sklídí u Boha ti, kdo rozsevají pokoj. (Jk 3,13-18)

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

Amen

PÍSEŇ č. 419 Mocný Bože, při Kristovu

MOJŽÍŠ POD PALBOU

VSTUPNÍ SLOVA

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! Tak ať řeknou ti, kdo byli Hospodinem vykoupeni. Žíznil a hladověl, byli v duši skleslí. A když ve svém soužení úpěli k Hospodinu, vytrhl je z tísně. Dosyta dal najíst lačným, hladovým dal plno dobrých věcí. (Ž 107,1.2a.5-6.9)
Haleluja

PÍSEŇ č. 107 Slavte vždy Hospodina (1–4)

MODLITBA

Bože náš, Dárce pravého pokoje! Vyznáváme svoji vratkou víru. Ne vždy hledáme tvůj pokoj a raději si zalézáme do pokojíčků vlastní zbožnosti a zvyků. Pane, smiluj se nad námi.

Vyznáváme ti svoje pokusy obrnit se ve falešném klidu a nevidět bídu světa. Kriste, smiluj se nad námi.

Předkládáme ti všechna provinění uplynulého týdne. Žádné ti nebuď skryto. Pane, smiluj se nad námi.

U tebe, Pane, je slitování. Nás hříšníků je ti líto, a proto nám hříchy odpouštíš. Prosíme, přijmi naši chválu.

Chválíme tě, Otče, za vezdejší chléb a za všechnu péči, kterou dnes a denně přijímáme z tvé štědré ruky. Díky tobě nemáme hlad a nouzi.

Chválíme tě, Synu, za dobrou zprávu o odpuštění hříchů. Zaplatil jsi životem, aby se zvěst o vykoupení donesla až k nám.

Chválíme tě, Duchu, že zaháníš smutek a že nám přibližuješ Boží království. Díky tobě Boží vládu už spatřujeme mezi námi.

Prosíme, Bože, vstup do našich myslí a do našich srdcí. Naplň nás moudrostí a upřímností, ať nám z tohoto shromáždění vzejde hojný užitek a ponaučení. A tobě ať vzejde chvála, která ti patří od věků na věky.
Amen

ČTENÍ PÍSMAT SVATÉHO

Poslyšte první čtení Písma svatého, jak je zapsáno v Evangelii podle Jana, v kapitole 6., od verše 30. do 37.:

*Řekli mu: „Jaké znamení učiníš, abychom je viděli a uvěřili ti?
Co dokážeš? Naši otcové jedli na poušti manu...“*

PÍSEŇ č. 667 Vítězi k poctě zpívejme

KÁZÁNÍ

Druhé čtení Písma svatého, které je i základem kázání, je vzato z Druhé knihy Mojžíšovy, z kapitoly 16., kde ve verších 2. a 3. a pak 11. až 18. čteme:

Celá pospolitost Izraelců na poušti opět reptala proti Mojžíšovi a Áronovi. Izraelci jim vyčítali: „Kéž bychom byli zemřeli Hospodinovou rukou v zemi egyptské, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme jídávali chléb do sytosti. Vždyť jste nás vyvedli na tuto poušť, jen abyste celé toto shromáždění umořili hladem.“

Tu Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Slyšel jsem reptání Izraelců. Vyhlás jim: Navečer se najíte masa a ráno se nasytíte chlebem...“

Mojžíš s Áronem jsou pod palbou. Na jejich hlavy se sesypal hněv celého národa. Lidé jsou nespokojení. Nelíbí se jim, kam se dostali. Mají hlad. Sestry a bratři, je až s podivem, jak snadno a rychle se změnila společenská atmosféra. Ještě před pár dny rozjásaní Izraelci zpívali k poctě vítězi nad faraónovými vojsky. Radovali se ze svého jedinečného Boha a Zachránce. „Hospodin je má záštita a píseň, stal se mou spásou. On je můj Bůh, a já ho velebím, Bůh mého otce, a já ho vyvyšuji.“ (15,2) Ano, tehdy byli všichni nadšení z nenadálé změny. Egyptská královská armáda nestačila na průvod poutníků. Moře ji za-

drželo. Ti poutníci totiž byli poutníky Božími a Bůh je chránil a zaštiťoval. Jenže co bylo, bylo. Radost vystřídala starost o živobytí. Kde v poušti sehnat vodu, kde v poušti sebrat jídlo? Nedivíme se tedy, když čteme: *Celá pospolitost Izraelců na poušti reptala proti Mojžíšovi a Áronovi.* (2)

Je až s podivem, jak snadno a rychle se změnila společenská atmosféra. Radost a smělá očekávání lehce vystřídá hořkost a zklamání. I my sami jsme to v národních dějinách okusili. Na podzim roku 1989 všechno vypadalo nadějně, jenže hned z jara 1990 se začalo s lamentováním. „Kvůli tomuhle jsme na náměstí klíči nezvonili. Hrůza, jací lidé se derou do popředí. A co se děje s naším hospodářstvím.“ Myslím, že Bible stejně jako osobní zkušenost nás učí, že dnešní radost a jásot nejsou zárukou, že i zítra nám bude do zpěvu.

Mojžíš s Áronem jsou pod palbou. Jakožto předáci lidu čelí přívalu nespokojenosti. To oni přece spunktovali odchod z Egypta. Zaslíbená země je v nedohlednu. Lidé raději vzpomínají, jak tomu bylo dříve. Ano, byli sice otroky, ale měli své jistoty. Malé jistůtky bez velkých snů. Čert nám byl dlužen tohle pouštní dobrodružství, zní heslo dne. *Izraelci jim vyčítali: „Kéž bychom byli zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme jídávali chléb do sytosti. Vždyť jste nás vyvedli na poušť, jen abyste celé toto shromáždění umořili hladem.“* (3) Izraelské stížnosti mají logiku. Dávají smysl. Raději se s plným břichem udít k smrti, než ve svobodě zahynout hladem. Veřejnosti vadí nepředvídatelnost situace. Dříve se mohli spolehnout na zaběhané pořádky, třebaže nebyly příliš příznivé. Sice na ně nadávali, ale uměli v nich žít. Ted' nevědí, co bude dál.

Mojžíš s Áronem jsou pod palbou. Dopadá na ně nevole, způsobená politickým a ekonomickým vývojem. Jenže mýlili bychom se – a mýlili bychom se po marxisticku, kdybychom všechny potíže připisovali jen a jen společenské a hospodářské situaci. Problematické nejsou pouze okolnosti, problematický je samotný člověk. Problematický není zdaleka jen stav světa, problematický je stav lidského srdce. A o ně tady právě jde. Jak se lidé staví ke svému okolí? Jakou náladu mají ve svém nitru? Izraelci mají zrovna mizernou náladu. Prachmizernou. Jsou zklamaní, jsou rozčarovani, jsou otráveni. A jsou naštvaní na Mojžíše a Árona. Jako otroci byli dříve zvyklí utlumit jakékoliv od-

vážnější doufání, byli zvyklí okleštit každý náznak optimismu. Avšak tihle dva bratři v nich probudili sny. Vdechli jim naději. Uprostřed poroby a bezduché námahy je pozvali na cestu ke svobodě. Začali rozvíjet veliké plány o zaslíbené zemi, v níž lze žít důstojně, naplno a beze strachu. Ovšem nyní jsou všichni uprostřed pouště. A kde nic, tu nic.

Mojžíš s Áronem jsou pod palbou. Jsou vinni nenaplněnými sny. Oni mohou za zmařené šance. Místo aby Izraelci u Nilu po svém dožili dny složené z malých jistot, jsou velice zklamáni. Na chvíli si mysleli, že existuje lepší život než egyptská dřina. Chvíli šli s jasným cílem. Na chvíli se přestali bát o svou budoucnost. Na chvíli dokonce zpívali Bohu s plných plic. Svobodně a zhluboka se nadechli a s obrovskou důvěrou se opřeli o Boha, že je povede dál. Byli vedeni k víře, ale nyní se cítí být svedeni a podvedeni. Vždyť nemají co jíst.

Mojžíš s Áronem jsou pod palbou. Není to palba ani politická, ani ekonomická, ani sociální. Je to palba teologická. Věroučná. Slovo Bůh sice přímo nezazní, ale visí nevyřčeno ve vzduchu. Zde jde o to, jaký je Bůh. Zda je Hospodin spolehlivý, nebo zda je nespolehlivý. Zda Bůh skutečně vede ke svobodě, zda jeho cesta opravdu míří do zaslíbené země. Do šťastného a požehnaného života. Anebo to všechno s Bohem je trapný omyl? Lacině chlácholení. Nenaplněné, nenaplnitelné sny. Má víra v Boha nějaký oprávněný základ, nebo je víra jen jakási iluze, dočasný vzmach a vzepjetí zoufalých jedinců? Izraelci to neřeknou otevřeně, ale vadí jim, že zmizel Bůh. Jsou znejistění, že není přítomen. Kde je? Včera tak slavný a mocný, a dnes tak nepatrný a nečinný.

Mojžíš s Áronem jsou pod palbou. Jsou pod palbou kvůli své víře. A my jakožto věřící lidé jsme pod palbou s nimi. Kde je Bůh v dnešní poušti? Kdekdo má mizernou náladu. Kolem sebe vidí jen pustinu a suchopár. Nic pěkného, nic životodárného, nic, co by životu dodalo náboj, šťávu, jiskru. Přesně jako tenkrát jeví se dnes Bůh nepatrný a nečinný. Sestry a bratři, zde se dotýkáme samotného kořene víry a nevíry. Mnoho lidí nevěří v Pána Boha, poněvadž prostě nevidí jeho působení. Svět je pro ně doslova boha-pustý. Čekali by, že Stvořitel nějak více projeví svou moc. Na Boha by se slušelo, aby rozhodněji potíral zlo a aby se o tento svět více staral, myslí si kdekdo. Jsou jako dávní Izraelci. Zapomněli na písničku o Boží lásce a dobrotě. Nevědí,

co bude dál. Připadají si sami, bez Boží podpory, jenom nějak klidně dožít.

Mojžíš s Áronem jsou pod palbou. Ale jak už bylo řečeno, Hospodin je jejich záštitou. Můj Bůh je můj štít, můj hrad, má skála, zpívá se neúnavně v žalmech. A proto jsou Mojžíš a Áron ochráněni. Bůh se jich zastane, nenechá je v nouzi a slituje se nad svým pošetilým lidem. Mají hlad, prahnou po masu a po chlebu, tedy dostanou, co potřebují. Známy výjev: večer se na tábor snesou křepelky a po ránu leží na zemi mana. Není nutné za tímto příběhem ihned hledat nějaký nepochopitelný zázrak. V komentářích se dočtete možné vysvětlení. Sinajská oblast je důležitým koridorem pro tah stěhovavých ptáků. Nad pouští ptáci nelétají příliš vysoko a obzvláště navečer se může stát, že se únavou pohybují takřka při zemi. I výskyt many je známý úkaz. Stromy a keře tamaryšku uvolňují mizu, která v chladných nocích tuhne a je vyhledávanou pochoutkou beduínů. Zřejmě toto Izraelci na poušti zakusili.

Ovšem přírodovědecké vysvětlení v botanicko-zoologických souřadnicích nestačí. Spokojíme-li se s ním, budeme opět jako oni nechápaví Izraelci. Nic nového se o Pánu Bohu nedovíme. Boží lid se plazí po kolenou, sbírá neznámé lahodné šupinky a ptá se: Man hů? Man hů? *Když to Izraelci viděli, říkali jeden druhému: „Man hů?“ (Což znamená „Co je to?“) Nevěděli totiž, co to je. (15)* Ten vyjevený dotaz dal pokrmu i jméno – mana. Jak směšné, jak paradoxní! Byli uprostřed pouště, hladověli, a nyní mají co jíst. Jejich životy jsou upevněny, zachráněny a oni se pořád ptají: Co to je? Co to je? Nechá-pou. Nedošlo jim, že jim Hospodin pomáhá, že díky Boží péči nezhy-nou, ale smějí jít dál. Mají ruce plné dobrých darů, mají ruce naplněné Boží štědrostí, ale oni pořád na Pána Boha nepomyslí. Teprve Mojžíš jim musí všechno vyložit. *Mojžíš jim řekl: „Toto je chléb, který vám dal Hospodin za pokrm.“ (15)*

Až se opět někdy podobně jako Mojžíš s Áronem ocitneme pod palbou nevěřících otázek, odpovíme po Mojžíšově vzoru. A vlastně i po vzoru Kristovu, jak jsme slyšeli v prvním čtení. Když lidé zpo-chybňují, kde je Bůh, kde je jeho moc a pomoc, tehdy obraťme pohled k Boží péči. Sami sebe i druhé lidi učme krokům víry. Nerozhlížejme se po světě pouze s neřešenou otázkou „Co to je?“ „Co to má zname-

nat?“ „Co my s tím?“ Víra je krok od otázky k odpovědi. „Toto je chléb, který vám dal Hospodin za pokrm“, vysvětluje Mojžíš lidem. Toto Pán Bůh dělá pro vás: stará se o vás. Ze své štědrosti vás drží při životě. V poušti světa díky Bohu nezhynete, ale smíte jít dál. A na své životní cestě natrefíte na mnohé věci, které vás potěší, povzbudí, posílí. Přestaňte je přehlížet, přestaňte se už vyhýbavě ptát „co to je?“. Připusťte si, že Bůh je při vás a má vás rád.

Sestry a bratři, v modlitbě Páně prosíme „chléb náš vezdejší dej nám dnes“. Neříkáme to proto, že by se Bůh zdráhal nás nasytit a my bychom jej museli úporně přemlouvat. Ne. O denní chléb prosíme, neboť víme, kdo nám ho dává. Známe zdroj, z něhož čerpáme. Bůh je naším zdrojem. Díky němu jsou naše životy upevněny, zachráněny. Uprostřed pouště pochybností nalézáme cestu, lemovanou dobrými Božími dary. A ta cesta nás bezpečně dovede až k Božímu cíli.
Amen

MODLITBA

Požehnaný jsi, Hospodine, Králi světa, že se staráš o své stvoření. Ať už si tvé péče všímáme či nevšímáme, staráš se věrně také o nás. Děkuje.
Amen

PÍSEŇ č. 257 Jen s tebou být, Ježíši drahý

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Dobrý Bože, jsme lidé pochybující. Stále znovu se potřebujeme přesvědčovat o tvé dobrotě. Poslal jsi svého Syna Ježíše, aby nám dal svého Ducha a otevřel zrak pro tvou laskavou péči. Díky němu vidíme, že štěstí se neodkládá na neurčito. Ty již dnes každému člověku nabízíš štěstí a požehnání na cestě ke tvému království.

Šťastní jsou lidé, kteří ti zpívají. Kteří uprostřed všedních dnů dají průchod své radosti a tvé chvále. Prosíme, ať k nim patříme. Ať svou vděčnost neskrýváme, nýbrž ať ji umíme vyjádřit tobě i druhým.

Šťastní jsou lidé, ve kterých se probouzejí sny, kteří se odváží snít, kteří nejsou spokojeni se skutečností, nýbrž usilují o lepší stav světa. Prosíme, dej jim vytrvalost. Vždyť ty takové lidi potřebuješ, aby vnášeli do přítomnosti lidskost, aby prosazovali tvou vůli.

Šťastní jsou lidé, kteří jako Mojžíš druhým ukazují Boha. Prosíme za kazatele a kazatelky, za všechny, kdo v církvi učí a vychovávají, kdo ve tvém jménu pomáhají bližním. Požehnej jejich svědectví, aby bylo pravdivé a působivé.

Šťastní jsou lidé, kteří dostávají denní chléb. Prosíme proto za všechny, na které doléhá hlad a starost o živobytí, aby našli pomoc. Věříme, že prostředků je dostatek, prosíme, nauč nás s nimi správně hospodařit a rozdílet je, aby se dostaly k potřebným.

Šťastní jsou lidé, kteří snášejí těžkosti bez reptání, kteří i v nemoci a slabosti, i v konfliktech a v nedostatku doufají, že ty jsi dobrý Bůh. Prosíme, stůj při nich a posilni jejich jistotu, že nás bezpečně provedeš až do života věčného.

Šťastní jsou lidé, kteří vědí, že nejsou na světě sami, kteří milují, kteří mají přátele, kteří mají tebe. Dej, ať jejich osobní příklad svítí do mezilidských vztahů.

Šťastní jsou lidé, kteří se modlí, kteří ti důvěřují a od tebe očekávají pomoc. Prosíme, vyslyš naše tiché modlitby za to, co každému z nás leží na srdci.

Prosíme, vyslyš naše prosby o štěstí a pomoz nám překonat poušť, která se rozprostírá v lidských životech. Jako děti Boží, modleme se společně: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit lásku, je-li jaké společenství ducha, je-li jaký soucit a slitování: dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať myslí na to, co slouží druhým, ne jen jemu. (F 2,1-4)

POŽEHNÁNÍ

*Ať ti Hospodin žehná a ochraňuje tě, ať Hospodin nad tebou
rozjasní svou tvář a je na tebe laskavý, ať Hospodin obrátí
k tobě svůj obličej a zahrne tě pokojem. Amen*

PÍSEŇ č. 559 Ó ujmi ruku moji

DVĚ GENERACE (STAŘÍ A MLADÍ)

VSTUPNÍ SLOVA

Milost Pána Ježíše Krista buď s vámi!

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství, uděl nám svou spásu! (Ž 85,8)

Den v tvých nádvořích je lepší než tisíce jinde. (Ž 84,11) Amen

PÍSEŇ č. 549 Chvaliž Hospodina, slávy vždy Krále mocného

MODLITBA

Děkujeme ti, milosrdný Bože, že jsi nás neposlal žít ve tmě, ale zapálil jsi v nás plamének víry, která nás vede k tobě. Ty sám jsi světlo, které kdysi vyvolalo ze tmy vesmír i naši drobnou planetu. Ty sám jsi světlo, které v Ježíši Kristu vzalo na sebe podobu těla a přebývalo mezi námi. Ty sám jsi světlo, jež v Duchu svatém sestupuje do lidského nitra. Ty sám jsi světlo, které osvětlovalo ty, kdo před staletími sepsali Písmo svaté, svědčící o tom, jak vedeš svůj lid. Ty sám jsi světlo, které spočinulo na těch, kteří svými těly vytvořili církev. Ty sám jsi světlo, jež vpadá do našich úvah o budoucnosti. Buď, prosíme, tímto světlem našich životů i nadále. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z První knihy Královské, 12. kapitoly, budeme číst od 6. do 14. verše:

Král Rechabeám se radil se starci, kteří byli ve službách jeho otce Šalomouna...

PÍSEŇ č. 642 Už svítá jasný bílý den

KÁZÁNÍ

Jako text kázání nám poslouží krátký oddíl z knihy Soudců, kde v kapitole 2., ve verších 7. až 10. čteme:

Lid sloužil Hospodinu po všechny dny Jozuovy a po celou dobu života starších...

V našich rodinách i ve společnosti žije obvykle vedle sebe více generací. Tyto generace se od sebe liší nejen různým stupněm tělesného a duševního vývoje, ale i rozdílnými zájmy, ideály a postoji k týmž životním skutečnostem. Vzájemný vztah různých generací v rodině i v širší společnosti nebývá vždycky harmonický. Někdy se vyhrtí a dochází k tzv. generačnímu problému. Jindy se starší a mladší generace snaží prostě se od sebe odlišit a navzájem se chovají značně kriticky, což nemusíme pokládat za nutné zlo.

Bylo to tak od nepaměti. Tak třeba Šalomounův syn a nástupce Rechabeám nechtěl převzít způsob, jak vládl Božímu lidu jeho otec, a rozhodl se zahájit zcela nový trend, jenž se vyznačoval tvrdostí, což se mu nakonec vymstilo (1Kr 12). Člen husitské konsistoře Václav Mitmánek se zas v mládí rozešel s rodnou Jednotou bratrskou, poněvadž mu připadala příliš zpátečnická a zákonická, a našel své místo v církvi podobojí, která se mu zdála modernější a tolerantnější.

Zvláštním druhem generačního problému je rozdílný postoj generací k víře. V dnešním oddílu, který se týká nejstarších dob izraelského národa, stojí ve vzájemném duchovním protikladu generace Jozuova a generace pojozuovská. O té starší – Jozuově – se dozvídáme: *Lid sloužil Hospodinu po všechny dny Jozuovy a po celou dobu života starších, kteří Jozua přežili a viděli celé velké Hospodinovo dílo, které pro Izrael vykonal.* O té mladší – pojozuovské – generaci se pak v Bibli píše: *...nastoupilo jiné pokolení, které neznalo Hospodina ani jeho dílo, jež pro Izraele vykonal.* Tento rozdíl nám asi připadá docela aktuální.

Za prvé si povšimněme, že na utváření Jozuovy generace měl veliký vliv sám Jozue, vůdce izraelského národa, nástupce věhlasného Mojžíše. Vzpomeneme si, jak Jozue svolal do Šekemu zástupce všech

izraelských kmenů a jak je slavnostně vyzval: *Vyvolte si dnes, komu chcete sloužit... Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.* (Joz 24) Jozue byl zřejmě výrazný jedinec, muž strhující davy.

Nelze popřít, že veliký – často rozhodující – vliv mívá na své okolí silný jednotlivec. Tento vliv může být ovšem vysloveně scestný. Hitler dovedl zfanatizovat miliony Němců pro své dobyvačné plány a rasové teorie. Také Marx, Lenin a Stalin dokázali dokonce několika generacím vnutit svůj politický a materialistický pohled na svět. Vliv silného jednotlivce však může být i pozitivní. Vzpomeňme na reformátory nebo na našeho prezidenta Masaryka.

Nejde však jen o ty, kdo usedají do státnických křesel anebo představují vůdce nějakých hnutí. Jde často o dobrého učitele nebo moudrou matku, kteří dovedou nikoli despoticky a pánovitě, ale svými životními postoji a věrností poznané pravdě blahodárně ovlivňovat ty mladší, kdo s nimi přicházejí do styku.

Vraťme se však ke generačnímu problému, jak jej ilustruje dnešní text, a hledejme příčiny, proč se tak nápadně odlišily starší izraelské generace, určená vírou v Hospodina, silným osobním vlivem Jozuovým a věrností starších, kteří pokračovali v Jozuově díle, a mladší pokolení, *kteří neznalo Hospodina ani jeho dílo, jež pro Izraele vykonal.* Čím to bylo?

Bývá zvykem svádět závažné změny na vnější, „objektivní“ okolnosti nebo na dobu a celkovou atmosféru. Ale i když tyto vlivy nemůžeme vyloučit, bývá to leckdy jen výmluva. Vinni jsou především lidé. Vlna duchovní vlačnosti u mladých Izraelců byla asi z velké části na straně starší generace. Možná, že dědové a otcové, pro něž víra v Hospodina byla ještě samozřejmá, sami už dostatečně neobnovovali své spojení se zdrojem života. Starý zákon na různých místech zdůrazňoval, aby izraelští otcové svědčili synům a vnukům o tom, co pro ně učinil Bůh (Ex 10,2), a aby je soustavně seznamovali s Božím zákonem (Dt 4,9). Byl však pro ně Boží zákon opravdu trvalým potěšením, jak o tom mluví žalmista (119,92)? Měli z čeho čerpat? Vzpomeňme ještě jednou na Šalomounova syna Rechabeáma! V Bibli se dočítáme, že za jeho vlády celý národ odpadl od Hospodina (1Kr 14,22nn). Jenže už jeho otec Šalomoun nebyl Bohu oddán celým srdcem a uzavíral všelijaké kompromisy s pohanským světem. Jak však může být naše

víra nakažlivá, jak může strhnout další generaci, je-li to pouze víra zvykově církevní? Možná si stěžujeme, že se naše děti nebo vnuci odrodili víře, ale přehlízíme, že už naše vlastní víra není opravdovým prožíváním důvěřivého vztahu Božího dítěte k Otci. Třebas jen vzpomínáme, jak duchovně krásné a působivé bylo prostředí, v němž jsme vyrůstali, přitom jsme však sami vnitřně opustili osvědčené zdroje – pravidelný modlitebný styk s Bohem a normu Božího slova v praktickém životě. Jak tedy máme být se svou vírou přesvědčiví pro ty, kdo nás mají před očima?

Jindy se příslušníci starší generace sice poctivě pokoušejí o předávání duchovních hodnot a tradic, ale nečiní to tak, jak by to bylo vhodné. Občas se totiž snažíme víru prosazovat příliš křečovitě nebo autoritativně. Víra je však křehká květina, která roste nejlépe tam, kde se na lidské srdce působí poněkud a s láskou. *Láska* je podle Pisma *trpělivá* (1K,13,4). My však nedovedeme být vždycky trpěliví a nemáme-li úspěch v ovlivňování druhých, složíme zbraně a rezignujeme. Často poráženecky prohlásíme: „Na co se trápit? Však oni nějak vyrostou. Je to jejich život!“ Není to však unikové řešení?

Při řešení generačního problému však může chybovat i pokolení mladých. Jak? Bible od samého začátku ukazuje, jak se člověka zmocňuje pokušení zkoušet to bez Boha. Takové experimentování je blízké právě mladým a nezkušeným. Tento hřích může žet ohrozit každého mladého člověka – bez ohledu, zda vyrůstal v ateistické rodině nebo měl pobožné rodiče a prošel nedělní školou. Tento tragický omyl může postihnout stejně tak srdce jedincovo jako srdce mnoha lidí – jak to bylo v době pojozuovské nebo jak to pozorujeme u valné části dnešní společnosti.

Někdy se ti, kdo žijí bez Boha, svou nevěrou dokonce chlubí. Generace žijící bez Boha je však z biblického hlediska generace ve skutečnosti nešťastná, i kdyby dosáhla kdovíjakých úspěchů. Apoštol Pavel napsal do Efezu bývalým pohanům: *Byli jste bez Krista, bez naděje a bez Boha na světě* (Ef 2,12n). Ano, tak to s Efezským bylo, než přijali víru v Krista. Taková však může být charakteristika i lidí z počátku 21. století. Ano, životu, v němž zůstalo po Bohu prázdné místo, schází podstatně důležitý rozměr. Člověk je přece stvořen *k obrazu Božímu* (Gn 1,27), k obecnství s Bohem.

Tak tedy: *nastoupilo jiné pokolení, které neznalo Hospodina ani jeho dílo*, konstatuje dnešní text. Co však s tím dělat? Taková situace by nás neměla deprimovat, ale měla by pro nás být mocnou pobídkou, výzvou. Neměli bychom nekřesťansky rezignovaně říkat „Je jiná doba!“ – jako by tím mohl být problém odstraněn – jako neřešitelný. Ano, je jiná doba, ale to nás nezabavuje odpovědnosti, pokud nám ovšem záleží na tom, aby současná generace nebyla z velké části generací ztracenou. Naopak by nás to mělo pudit k větší osobní horlivosti.

Co to však znamená? Staří Izraelci si znovu a znovu připomínali, jak veliké to bylo Boží dobrodiní, že je Bůh vysvobodil z tmářského Egypta, kde žili jako otroci, a nabídl jim svobodný život podle jeho vůle v zaslíbené zemi. Obdobně to přece Bůh nabízí nám křesťanům! V Ježíši Kristu nás vytrhuje z magnetického pole hříchu, marnosti, pomíjivosti, tmy a otevírá nám cestu k životu na zcela jiné úrovni. A to by mělo být na nás nějak patrné.

Je třeba, abychom s vědomím tohoto bohatství žili také před očima oné odlišné generace, s kterou si možná v mnohém nerozumíme. Rozhodně se však ve vztahu k mladší generaci varujme povýšeného, chlubného moralizování. Johann Wolfgang Goethe radil víc podněcovat než poučovat. Podněcujme tedy s trpělivostí a láskou. Ale zároveň věřme, že všechno zdaleka nezávisí jen na nás a na našem příkladu a podněcování. Bůh přece není takový, že by jen přihlížel, jak se jedna generace pokouší předat druhé generaci svou vlastní orientaci, což nečiní vždy nejlepším způsobem. On koná často věci docela nečekané. V této souvislosti si můžeme připomenout mladého Pavlova spolupracovníka Timotea, který proti vší pravděpodobnosti nepodlehł tehdy rozšířenému pohanství, jemuž holdoval i jeho otec, ale vydal se cestou za Ježíšem jako jeho babička a matka (Sk 16,1 a 2Tm 1,5). Ani dnes není úplně ojedinělé, že se v generaci, která v mnohém ohledu začíná být duchovně negramotná, objevují lidé, kteří se se živým zájmem ptají po Bohu a jeho vůli, ačkoli třeba je samé nikdy nikdo z jejich okolí k tomu nevedl. Tento jev je třeba připsat jen a jen Bohu a jeho milosti.

Generační problém vlastním uměním a diplomacií sami zřejmě nevyřešíme, ale můžeme aspoň trochu připravovat cestu Božímu Duchu, který *vane, kam chce* (J 3,8). Amen

MODLITBA

Milosrdný Pane, nedopouštěj, abychom viděli svět kolem sebe příliš černě, jako by nebylo naděje na jeho proměnu. Dávej nám touhu a sílu za všech okolností žít život podle evangelia, který by nikoho nepohoršoval, ale naopak ukazoval směrem k tobě. Amen

PÍSEŇ č. 684 Učiň mne, Pane, nástrojem

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Nebeský Otče, modlíme se za všechny generace, za ty nejmladší i nejstarší, aby nacházely pravé místo ve společnosti.

Prosíme za všechny bezradné, kteří nenacházejí ani své poslání, ani smysl svého bytí.

Přimlouváme se za všechny, kdo vedou prázdný život bez tebe a podléhají nemístné pýše.

Prosíme za své rodiny i za společenství tvého lidu kdekoli po světě, buď uprostřed nich skrze Krista a jeho Ducha.

Prosíme za své bližní, kteří živoří tělesné, aby si nezoufali. Prosíme za oběti lidského násilí i přírodních pohrom, ať nacházejí pochopení u těch šťastnějších.

Prosíme za ty, kdo byli zvoleni, aby pečovali o dobro druhých lidí, ať je neopouští vědomí odpovědnosti.

Ještě připojujeme prosby, kterým učil své učedníky náš Spasitel: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Dej pozor a velice se střež zapomenout na věci, které jsi viděl na vlastní oči, aby nevymizely z tvého srdce po všechny dny tvého života! Seznam s nimi své syny a vnuky! (Dt 4,9)

POŽEHNÁNÍ

*Ten, kdo má čisté ruce a srdce ryzí, ten dojde požehnání od
Hospodina, spravedlnosti od Boha, své spásy. (Ž 24,4n) Amen*

PÍSEŇ č. 452 Za dar Slova, Bože milý

CHUDÍ, A PŘECE BOHATÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána našeho Ježíše Krista.

*Blaze těm, kdo vedou bezúhonný život, těm, kdo žijí tak, jak učí
Hospodinův zákon. Blaze těm, kdo zachovávají jeho svědectví,
těm, kdo se na jeho vůli dotazují celým srdcem. (Ž 119,1-2)*
Amen

PÍSEŇ č. 119 Blahoslavení lidé čistých cest (1–4)

MODLITBA

Svatý Bože, shromáždil jsi nás, jsme tady jako tvůj lid, a věříme, že jsi podle svého slibu v Duchu svatém uprostřed nás.

Jsme ti vděční, že nás máš ustavičně ve své péči. Mnoho jsme už od tebe přijali. Máme víc, než potřebujeme k životu vezdejšímu. A přijali jsme od tebe i dary duchovní. Různým způsobem jsi ovlivnil naše myšlení, bereme tě vážně, evangelium pro nás není jen náboženské povídání. Jsme si vědomi toho, že ty jako Bůh a Pán všeho máš nárok na celý náš život, ano na celý svět. Děkujeme ti, že nám to svým Slovem připomínáš. Děkujeme i za lidi, kterých si k tomu používáš. Děkujeme za církve, kde jsme toto dobré poselství směli zaslechnout. Děkujeme, že se v tom všem smíme opírat o Pána Ježíše Krista, který tak jasně ukazuje, co je dobré.

Pane Ježíši, nejednou je to s námi tak, že tvoji vůli známe, ale nechce se nám ji naplnit. Prosíme tě, odpusť nám a dej, ať se ti nevzpouíme. V pokoře si přivlastňujeme tvé odpuštění, jak je zakotveno v celém tvém díle spásy. Náš Pane, velice tě potřebujeme, ve svém osobním životě, ve svých rodinách, ve své zemi i jako součást tvého stvoření. Nechť nám tvůj Duch dává sílu ve všem tě následovat.

Prosíme, požehnej našemu shromáždění a buď přítomen všude, kde se lidé takto scházejí. Ať je to k užítku a k dobru nejen jim, ale i všemu okolnímu světu. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení je z Evangelia podle Matouše, z 5. kapitoly, prvních 10 veršů:

Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je...

PÍSEŇ č. 611 Není lepší na tom světě

KÁZÁNÍ

Základ kázání je z Druhé epištoly apoštola Pavla do Korintu, z 8. kapitoly, verš 9., který čtu v překladu Bible kralické:

Znáte milost Pána našeho Jezukrista, že pro vás učiněn jest chudý, jsa bohatý, abyste vy jeho chudobou zbohatli.

Druhý list Korintským patří k epištolám druhé generace. V těchto dopisech apoštol už neprobírá základy víry v Pána Ježíše Krista, spíše se zaměřuje na to, co z evangelia vyplývá pro každodenní život; v rodině, v církvi i ve vztahu ke světu. Přitom můžeme sledovat, jak velice mu záleží na jednotě církve, ať už v rámci jednoho sboru, nebo ve vztahu ke všem ostatním křesťanům; jak k sobě patří a jak mají jedni o druhé pečovat, i když žijí třeba na opačném konci světa.

Dokladem je oddíl, z něhož je vyňat text kázání. Apoštol vyzývá korintské bratry a sestry ke sbírce pro církve v Jeruzalémě a věnuje tomu celé dvě kapitoly. Přitom neapeluje na jejich city, na bratrskou lásku nebo vzájemnou odpovědnost. Nemluví ani o vděčnosti místu, které je kolébkou křesťanství a odkud přišlo evangelium i k nim. Dovolává se přímo Krista. A to ne jen tak, že Kristus z nás činí bratry a sestry a že jeho následovník nemůže být sobecký. Uplatní argument

nejtěžšího kalibru. Obrátí jejich pohled přímo do středu Kristova vykupitelského díla. *Znáte milost našeho Pána Ježíše Krista, který pro vás učiněn jest chudý, jsa bohatý, abyste vy jeho chudobou zbohatli.*

To je přece ústřední skutečnost v dějinách spásy, samotné srdce evangelia: že Bůh se stal člověkem. I když je to vyjádřeno slovy nenáboženskými. „Byl bohatý, a stal se chudým.“ Byl chudý nejen v tom smyslu, že tady na světě neměl, kde by hlavu sklonil. Byl chudý, protože odložil všechno bohatství svého božství: moc, slávu, velikost, božskou převahu. Všecku tuto nebeskou výbavu nechal v nebi, nic z toho si s sebou nevzal, nic si neponechal v rezervě jako pojistku pro všechny případy, až bude nejhůř. Přišel k nám lidem bez ničeho. S prázdnýma rukama se vydal na pozemskou pouť. A nevyhnul se ani největšímu ponížení.

A právě v této chudobě, bez jakékoli božské převahy, zbohacoval ty mnohé, s nimiž se podle svědectví Pisma setkával. Až se posléze on, Syn Boží, octl v nejhlubším ponížení, v nejhorší mizerii, v moci smrti a pekla. Sám, bez pomoci shůry, od Velkého pátku až po nedělní ráno, kdy se k němu Otec slavně přiznal.

To všechno učinil pro nás, aby se nás ujal v naší chudobě. Aby nás nuzáky – ať už obklopené nebo neobklopené domnělým bohatstvím – přivedl k bohatství pravému a trvalému. Aby se naše chřadnoucí, vyprahlé, živořící a všelijak pochroumané člověčenství mohlo stát lidstvím plným, bohatým, které by na sobě neslo zřetelný odlesk Božího obrazu. Nebo ještě jinak: aby nám všelijak pomýleným duchovním bezdomovcům umožnil návrat k Otci, aby nám otevřel přístup k bohatství, které je pro nás u něho připraveno. Aby nás už pro tento život vybavil tím, co patří k pravému lidství, a aby nás posléze do otcovského domu sám přivedl. A to vše bez jakýchkoliv našich zásluh.

Toto úžasné a jedinečné, vpravdě nepochopitelné Kristovo jednání vyjadřuje apoštol slovem milost, charis. Tedy něco, nač člověk nemá tak říkajíc zákonný nárok, čeho se nemůže dovolávat jako svého práva. Nic nám nebyl povinen, nic nám nedlužil, ale učinil to, dal nám to. Prostě proto, že chtěl. Tak se k nám (z pouhé milosti) dostává bohatství, kterým může být nejen – v tom nejlepší smyslu – ovlivněn náš přítomný život, ale v němž je nadějný, důvěryplný pohled i vstříc našemu setkání s Bohem. – To je milost.

A právě tohoto slova **milost** apoštol užívá, když píše o sbírce pro Jeruzalém. Tedy na této velice přízemní rovině. A to hned v několikerém smyslu. Ještě než napíše konkrétní pokyny, jak by to v Korintu mělo probíhat a jak je zajištěno, že nedojde ke zpronevěře a peníze se dostanou ke správným adresátům, zmíní, že podobnou akci vykonali už v Makedonii (tam bylo město Filipis). Mluví o tom, nejen aby je dal za příklad, nýbrž z jiného důvodu: několikrát přitom užije právě slova „milost“. Ne že oni svým darem prokázali druhým milost (když vykonali něco, co nemuseli), nýbrž jakou milost přitom oni sami přijali, jakou milost jim Pán dal, když otevřel jejich srdce a přivedl je k této štědrosti. Tak tomu má být i s Korintskými: jejich sbírka bude odleskem (pokračováním) toho, co pro ně vykonal Kristus. Když otevřou svá srdce a své peněženky pro jeruzalémské chudé, nebude to jen projev jejich dobré vůle. Bude to v první řadě projev a doklad milosti, kterou oni sami od Pána Boha přijmou. I v této tak „neduchovní“ oblasti, kde jde o peníze (o hmotnou chudobu a hmotné bohatství), může křesťan prožít milost, podobnou té, která je obsahem evangelia o Ježíši Kristu. „Jsa bohatý nestane se sice chudým, ale může svou pomocí obohatit druhé.“

Nejde však jen o sbírku. Podle apoštola Pavla se tato propojenost chudoby a bohatství může a má v našem životě projevat i jinak. Podle Kristova příkladu. I z chudoby lze obohacovat. Ve stejné epistole o dvě kapitoly dříve (2K 6) apoštol vypisuje, jak to s církví často vypadá. Mluví o souženích, úzkostech, ranách, ba i žalářování a dalších podobných zkušenostech, které mají i sami Korintští. Povzbuzuje je, aby se tím nedali deprimovat. Přitom vysloví tuto myšlenku: „Ač jsme navenek chudí a vypadáme jako politováníhodní, naše 'chudoba' je vyvážena duchovním bohatstvím.“ Vyjmenovává řadu duchovních hodnot, které od Krista přijali a jimiž mohou sloužit: nepředstíranou láskou, slovem pravdy, mocí Boží, Duchem svatým. „Jsme chudí, a přece mnohé obohacujeme; nic nemáme, a přece nám patří vše.“ (To je to úžasné biblické 'a přece'. Vypadá to, že nic, a přece: kolik je tu možností!)

Zvláštní kristovský paradox, ale tak tomu skutečně je: že při vši 'chudobě' (obyčejnosti nás křesťanů a nepřitažlivosti církve a vnější malosti) je nám svěřeno veliké bohatství, jímž můžeme a máme dru-

hé obohatit. Byť navenek nic moc neznaménáme. Kristus nás obohacuje, a to je dost na to, abychom měli co dávat. Můžeme si to říci i takto: Nemáme velký vliv, ale máme co říci. Nesetkáváme se vždy se souhlasem, ale máme jistotu, že cesta s Kristem je to nejlepší, jak může člověk žít. Nemáme příliš možností, ale můžeme posílit, přinést radost a pokoj, třeba právě tam, kde jiní už nemají co dát. I těm, na které se zapomíná. - V této souvislosti můžeme myslet i na bohatství, které je v modlitbách, zejména přímlových modlitbách. Právě tady, v našich modlitbách za druhé, je skryto velké bohatství, kterého se i od nás může druhým dostat, třeba o tom ani nevědí. Že právě toto je pro dobro světa, to snad ani není potřeba dodávat.

V této souvislosti můžeme připomenout jeden ze sedmi dopisů sborům, jak je máme zapsány na začátku knihy Zjevení Jana. Křesťanům do Smyrny je hned po úvodním pozdravu napsáno: „Znám tvé soužení a vím o tvé chudobě. Ale jsi bohatý!“ Jak jinak to mohl myslet presbyter Jan, když takto ze svého vyhnanství povzbuzoval tento maloasijský sbor?

Jenže je to také jeden z těch sedmi listů z knihy Zjevení, který se vším důrazem upozorňuje, že právě v tom bohatství může být i nemalé pokušení: že si sbor (nebo církve, nebo i jednotlivý křesťan) tohoto darovaného bohatství bude příliš vědom a že to povede k pýše. Právě tak to stojí v jednom z dalších listů, do Laodikeje, ve kterém to Jan musel napsat docela jinak: „Říkáš: Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji. A nevíš, že jsi ubohý, bledý a nuzný, slepý a nahý.“ Asi si tou svou duchovní úrovní byli příliš jisti, byli na ni patřičně hrdi a tak byli sami se sebou spokojeni. Skoro, jako když ten člověk z Ježíšova podobenství říkal: Děkuji ti, Bože, že nejsem jako ti ostatní...

Podobně si apoštol posteskl, když psal o křesťanech, kteří si zakládají na svém duchovním bohatství, myslí si, že už mají všechno, že už si stačí sami. „Už všechno máte, víte a znáte, už nic nepotřebujete“. „Už jste nasyceni, už jste zbohatli, už jste vešli do Království Božího.“ (1K 4,8) Tak to říkal lidem, kteří si byli jisti svou duchovní úrovní a spoléhali na ni. Všechny takové vede k pokoře. Vede je k tomu jednoduchým argumentem: Copak je to tvoje zásluha? Copak sis to dal

sám? Doslova: „Máš něco, co bys nebyl dostal? Proč se chlubiš, jako bys to nebyl dostal?“

A zase jsme u Krista: Dosáhl-li člověk duchovního bohatství, jako že o to podle vykládaného textu skutečně jde – nevyšplhal se k němu sám, bylo mu darováno, přijal je z pouhé milosti, jen díky tomu, že se ten nejbohatší stal chudým, abychom my jeho chudobou zbohatli. A to – právě při tak bohatém obdarování – přímo vede jak k pokoře, tak i otevřenosti vůči všem.

To nás v závěru přivádí k Ježíšovým blahoslavenstvím z kázání na hoře. Tady je názorným způsobem obojí propojeno: chudoba i bohatství. „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je království nebeské.“ Chudoba v duchu, a přitom nevýslovné bohatství Božího království. Blahoslavení, kteří – při tom všem bohatství, co od Pána Boha dostávají (pro sebe i pro druhé) – jsou si stále v pokoře vědomi své chudoby a potřebnosti. Vědí o mezerách ve své víře. O nedostatečnosti svého xství. A že sami nemají být na co hrdí. Ale současně vědí, že právě pro takové v jejich potřebnosti je tu Ježíšovo království se vším svým bohatstvím. Že je to jejich království, království nezcizitelné, které jim díky Kristu přece patří. A tím pevněji se ho drží. A nesou je i dál. Amen

MODLITBA

Pane Bože, dej nám bohatství. To bohatství Kristova království, které jsi pro nás a pro všechny připravil a které nám přinesl a štědře z něho svými dary naděluje on sám. Ale dej nám i chudobu, tu blahoslavenou chudobu v duchu, která si pokorně uvědomuje svoji potřebnost. Tak abychom – při tom všem, co od tebe přijímáme – nikdy neřekli, že už jsme všeho dosáhli, že už vše máme, že už nic dál nepotřebujeme. Ať v této chudobě a v tomto bohatství můžeme žít celý svůj život. Amen

PÍSEŇ č. 326 Jezu Kriste, tobě díky (v. 4.–5)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Děkujeme ti, náš Pane, za vše, co slyšíme z Písma, i za dnešní evangelium, které tak jasně promlouvá do našeho života. Rozumíme mu, uvědomujeme si, jak je to dobré a potřebné, ale současně myslíme na to, jak těžko k nám právě tato spasitelná pravda proniká: nejen k těm, kdo žijí bez tebe, ale i do našeho vlastního života. A tak ti předkládáme i tuto přímluvnou modlitbu, za sebe i za druhé.

Prosíme za své rodiny, za své děti, vnuky, za své přátele, za lidi ze svého okolí: nechť v nás vítězí pokoj a dobrá vůle, nechť dokážeme žít v pravdě a lásce.

Prosíme za místa, kde se to takový způsob myšlení a jednání zdá být nemožný; kde se vše řídí podle jiných pravidel, kde úspěch a prosazení vlastních zájmů má přednost přede vším ostatním.

Prosíme za lidi vysoko postavené: v národě, v obcích, ve státní správě, v politickém dění, v institucích, které mají dbát na právo a spravedlnost. Dej i jim jít cestou pravdy, spravedlnosti a lásky.

Prosíme, dej nám všem vstřícnost, ohleduplnost, ochotu k pomoci. Tak jako se tyto vlastnosti občas projeví ve chvílích nějakého velkého neštěstí, nechť se stále více uplatní i v každodenním životě, v běžných lidských vztazích, i v naší zemi.

Dej, abychom uměli při sobě stát a podepírali se v dobrém myšlení i jednání. Ať se nestydíme být dobrým příkladem. Zbav nás vší škodolibosti a pošetilého zadostiučinění, když se druhému něco nedaří.

Prosíme tě o to ve jménu Pána Ježíše Krista. Jeho slovy ti nyní předkládáme prosby nejdůležitější: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Takto praví Hospodin: Nechlub se moudrý v moudrosti své, ani se chlub silný v síle své, aniž se chlub bohatý v bohatství svém. Ale v tom nechť se chlubí, kdo se chlubí, že rozumí a zná mne, že já jsem Hospodin, který činím milosrdenství, soud i sprave-

*dlnost na zemi; neboť v těchto věcech libost mám, dí Hospodin.
(Jr 9,23n)*

POŽEHNÁNÍ

*Ať H vám žehná a chrání vás, ať H rozjasní nad vámi svou tvář
a je vám milostiv, ať H obrátí k vám svou tvář a obdaří vás po-
kojem. Amen*

PÍSEŇ č. 503 Jezu, milovníče můj (nebo 489 Tvé požehnání)

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

		strana
1. Mojžišova	4,1–8	64
1. Mojžišova	22,1–14	43
1. Královská	19,1–8	50
2. Královská	12,6–14	83
Žalmy	12,2–7	70
Izajáš	35,1–10	25
Izajáš	44,1–8	57
Izajáš	53,1–7	13
Izajáš	54,7–10	19
Ezechiel	34,17–24	1
Matouš	5,1–10	90
Matouš	12,33–42	37
Matouš	27,11–33	43
Lukáš	3,10–18	7
Jan	6,30–37	75

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

		strana
2. Mojžíšova	16,2–18	75
Soudců	2,7–10	83
Jonáš	2,2–10	37
Matouš	5,20–26	64
Matouš	5,33–37	70
Matouš	25,31–46	1
Matouš	27,11	43
Marek	7,24–30	57
Lukáš	3,3–6	7
Lukáš	18,31–43	25
Jan	8,51–58	50
Skutky apoštolů	8,26–40	13
2. Korinským	1,3–4	19
2. Korinským	8,9	90
List Efezským	5,1–10	31

OBSAH

		strana
1. Mně jste to učinili (1. adventní)	Ondřej Kolář	1
2. Divný agitátor (adventní)	Daniel Henych	7
3. Co brání evangeliu	Ondřej Kolář	13
4. Abychom i my mohli těšit	Bohuslav Vik	19
5. Ježíš otvírá oči slepému i učedníkům (1. postní)	Jiří Kabíček	25
6. Jako milované děti (postní)	Bohuslav Vik	31
7. Znamení Jonáše proroka (velikonoční)	Emanuel Vejnar	37
8. Ty jsi král Židů (povelikonoční)	Tomáš Trusina	43
9. Už jsi viděl Abrahama?	Tomáš Trusina	50
10. Víra překonává překážky	Lubomír Kabíček	57
11. O zabití	Pavel Pokorný	64
12. O přísaze aneb o pravdě a důvěře	Pavel Pokorný	70
13. Mojžíš pod palbou	Jiří Tengler	75
14. Dvě generace	Daniel Henych	83
15. Chudí, a přece bohatí	Jan Trusina	90

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická v Praze pro vnitřní potřebu ČCE. Redakce Mgr. Jan Trusina, Mgr. Emanuel Vejnar, PhDr. Gabriela Fraňková Malinová. Tiskne M.I.B. production service s.r.o., 166 11 Praha 6, Papírenská 1. Objednávky přijímá a rozšiřuje ČCE, Jungmannova 9, p. příhr. 466, 111 21 Praha 1, telefon redakce 224 999 236, e-mail: frankova@e-cirkev.cz, <http://www.e-cirkev.cz>